

Jaaroverzicht 2023

milieualarmnummer FUMO

Inleiding

Het milieualarmnummer van de FUMO is dag en nacht bereikbaar voor het melden van milieuklachten en milieu-incidenten. Door inwoners en bedrijven. De milieupiketdienst bestaat uit 18 toezichthouders die alle meldingen zo snel mogelijk proberen op te lossen.

In deze presentatie staan de resultaten van alle meldingen die in 2023 binnenkwamen. Het zoomt in op de klachten, ongewone voorvallen, meldingen over belastende bedrijven en meldingen per bevoegd gezag. De FUMO ontdekte daarnaast ook opmerkelijke trends. Aan de hand van grafieken en praktijkvoorbeelden deelt de FUMO de onderzoeksresultaten en haar conclusies. Om zo een goed beeld te schetsen wat er in Friesland speelt.

De FUMO geeft met deze presentatie een kijkje in de keuken van de piketdienst. Om privacy redenen zijn de namen van inwoners of namen van werkzame personen van een bedrijf niet genoemd. Deze presentatie is gecontroleerd door een functionaris AVG.

Inhoud

- Inleiding
- Meldingen per categorie
- Meldingen per bevoegd gezag
- Bedrijven met de meeste meldingen
- Klachten
- Ongewone voorvallen
- Indirecte lozingen
- Specifieke bedrijven
- Overzicht per gemeente

Wettelijke verplichting en andere piketdiensten

Wettelijke verplichting

Artikel 13 Omgevingsbesluit: Uitvoeringsorganisatie

1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, richten hun organisatie zodanig in dat een goede uitvoering van de uitvoerings- en handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma is gewaarborgd.
2. De bestuursorganen dragen er in ieder geval zorg voor dat: d. de bereikbaarheid en beschikbaarheid van hun organisatie ook buiten kantooruren is gegarandeerd.

Andere piketdiensten

Het milieualarmnummer is voor meldingen die gerelateerd zijn aan inrichtingen. Daarnaast heeft de FUMO nog twee piketdiensten:

B.R.Z.O. piket

Friesland kent 10 B.R.Z.O. bedrijven (Besluit risico zware ongevallen). Dit zijn bedrijven met een hoog risico op gebied van milieu en veiligheid. De noordelijke omgevingsdiensten Friesland, Groningen en Drenthe hebben samen een B.R.Z.O. piket voor meldingen die gaan over deze bedrijven. De meldingen komen binnen bij het milieualarmnummer van de FUMO. De FUMO zorgt ervoor dat de melding bij de B.R.Z.O. piket terechtkomt. De B.R.Z.O. piket is bemenst door de B.R.Z.O. inspecteurs. Zij werken vanuit het kantoor van de omgevingsdienst Groningen in Veendam. Een voorbeeld van een BRZO bedrijf is BASF in Heerenveen.

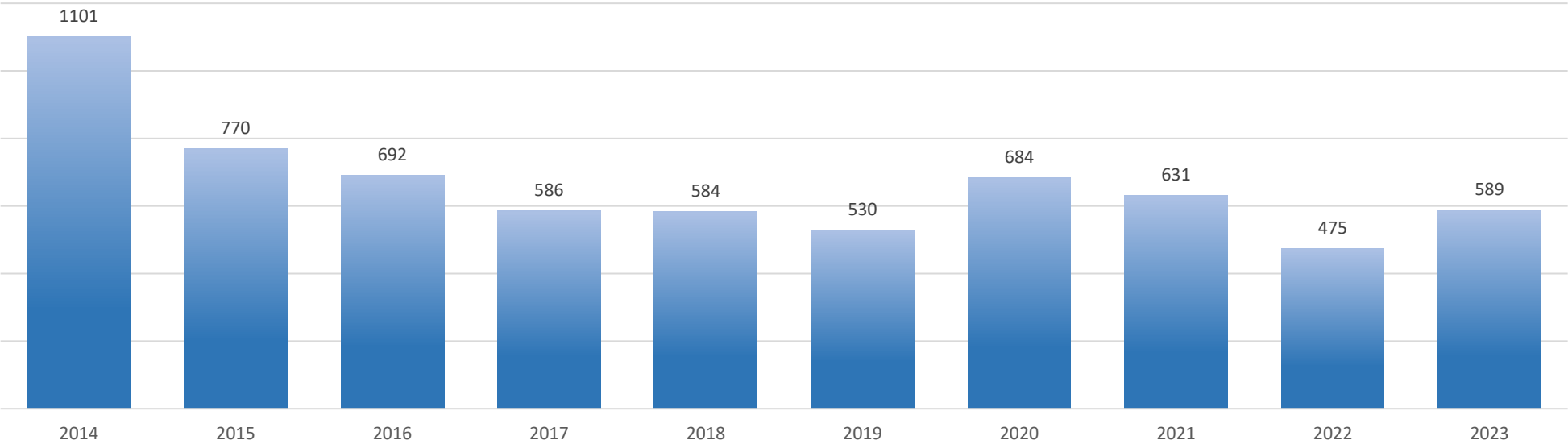
Zwemwaterpiket

In de maanden mei tot en met september heeft de FUMO ook een zwemwaterpiket. Bij deze piketdienst komen meldingen binnen die gaan over de zwemwaterkwaliteit van openbare zwemplaatsen, zoals het strand van Lemmer. Wanneer uit analyse blijkt dat het water niet geschikt is om te zwemmen, bijvoorbeeld vanwege blauwalg of E-coli, dan plaatst de piket de waarschuwingsborden die zichtbaar zijn bij ingang van de zwemplaats.

Aantal meldingen sinds de oprichting van de FUMO

Vanaf 1 januari 2014 is de FUMO begonnen met het uitvoeren van haar taken. In dat eerste jaar moest de FUMO nog veel taken organiseren. Waaronder het milieualarmnummer. In dat jaar is besloten alle meldingen via het alarmnummer te laten lopen. Daarom is dat aantal zo hoog. In 2022 is een daling te zien ten opzichte van voorgaande jaren. Feitelijk is 2022 het jaar met de minste meldingen. De daling was al in 2017 ingezet. Alleen tijdens de coronaperiode is het aantal meldingen gestegen.

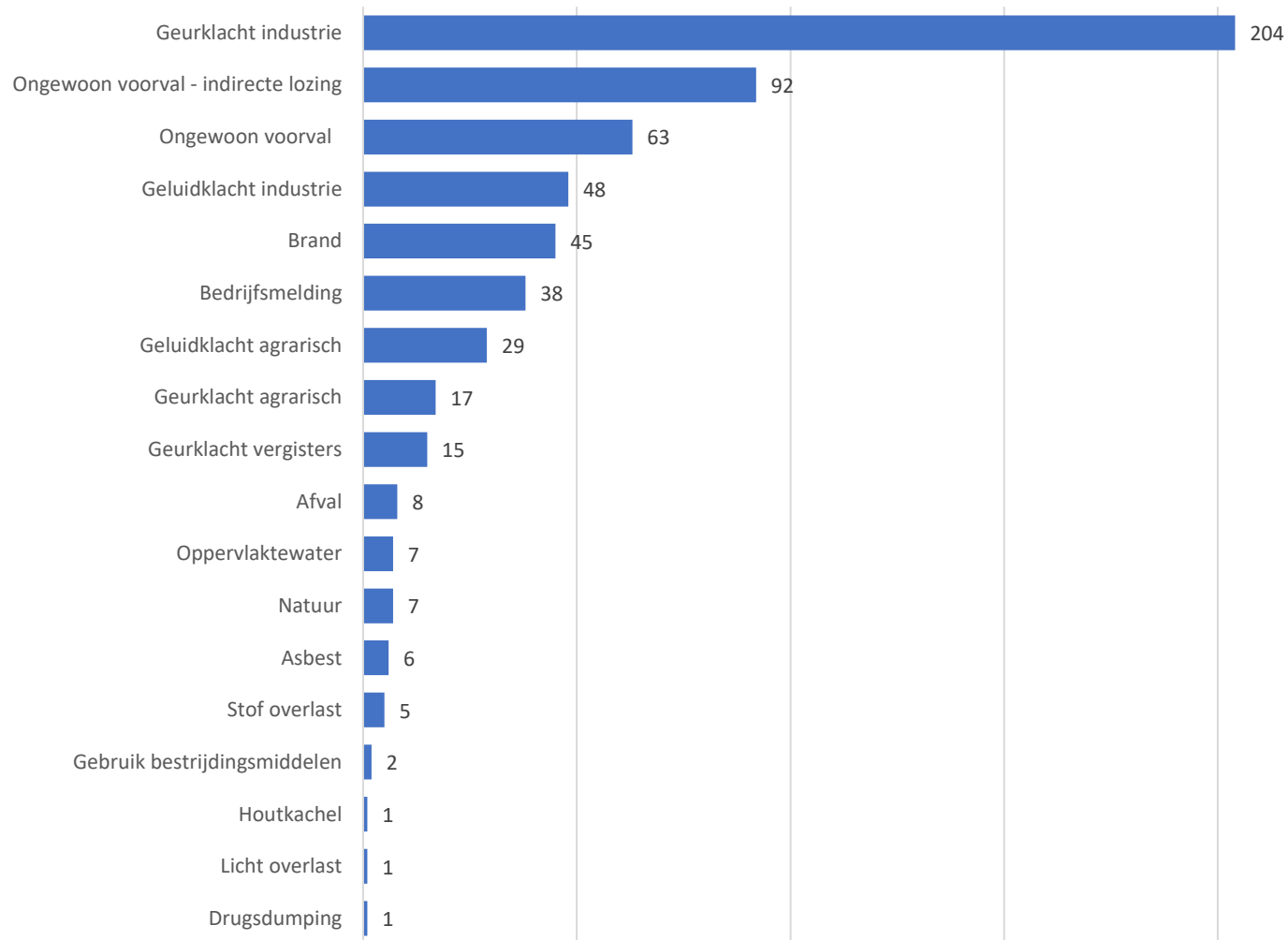
Aantal melding sinds oprichting FUMO

Aantal meldingen per categorie

Toelichting op de categorieën met de meeste meldingen

Meldingen per categorie

De afgelopen jaren klagen de inwoners uit Friesland vooral over geuroverlast. Dit is meteen ook het thema wat het moeilijkst is op te lossen. Het is minder goed meetbaar dan bijvoorbeeld geluid. Bovendien hebben bedrijven ook vergunde rechten om geur te emitteren. Goede betaalbare technieken om geur te reduceren zijn er niet. Dat in combinatie met soms een ongunstige ligging van een bedrijf ten opzichte van de omwonenden zorgt voor dit hoge aantal klachten over dit onderwerp.

Verder heeft de FUMO zorgen over het thema brand. Steeds vaker ontstaan branden bij afvalinzamelaars, omdat steeds vaker batterijen en accu's bij het restafval terecht komen. De afvalverwerkers kunnen deze niet uit het restafval halen. Terwijl die op elk willekeurig moment spontaan in brand kunnen vliegen. Het ontbranden van deze batterijen en accu's gaan we vaker zien.

Korte toelichting vorige sheet

Ongewone voorvallen en bedrijfsmeldingen

Het begrip ongewoon voorval is ruim gesteld; elke verstoring waarbij sprake is van milieuschade of waarbij milieuschade kan ontstaan, moet zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag worden gemeld. Bij het milieualarmnummer komen bedrijfsmeldingen en meldingen van ongewone voorvallen binnen. Het onderscheid is soms lastig te maken. Voorbeelden van een bedrijfsmelding zijn: het kort uitvallen van een installatie zonder gevolgen aan het milieu, een HCL overschrijding bij de REC en het stukrijden van een deur bij de Sonac of Ecopark de Wierde. Wordt er een ongewoon voorval gemeld? Dan handelt degene die piket heeft volgens een handleiding. Voor de REC Harlingen heeft de FUMO zelfs een specifieke handleiding.

Ongewone voorvallen – indirecte lozingen

Deze meldingen doet het bedrijf zelf. Het gaat hier om bedrijven die de FUMO categoriseert als grote lozers, zoals Friesland Campina en A-ware. De lozing is indirect, omdat de lozing op het gemeentelijk riool plaatsvindt en mogelijk terecht komt bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Wetterskip Fryslân.

Natuur

Toezicht op de Wet natuurbescherming is een taak van de FUMO. Meldingen die over de natuur gaan, zoals verstoringen, stroperij en illegaal kappen, komen via het milieualarmnummer bij de toezichthouder Wet natuurbescherming terecht.

Afval

Dumpingen, verbranden en zwerfafval vanuit een bedrijf.

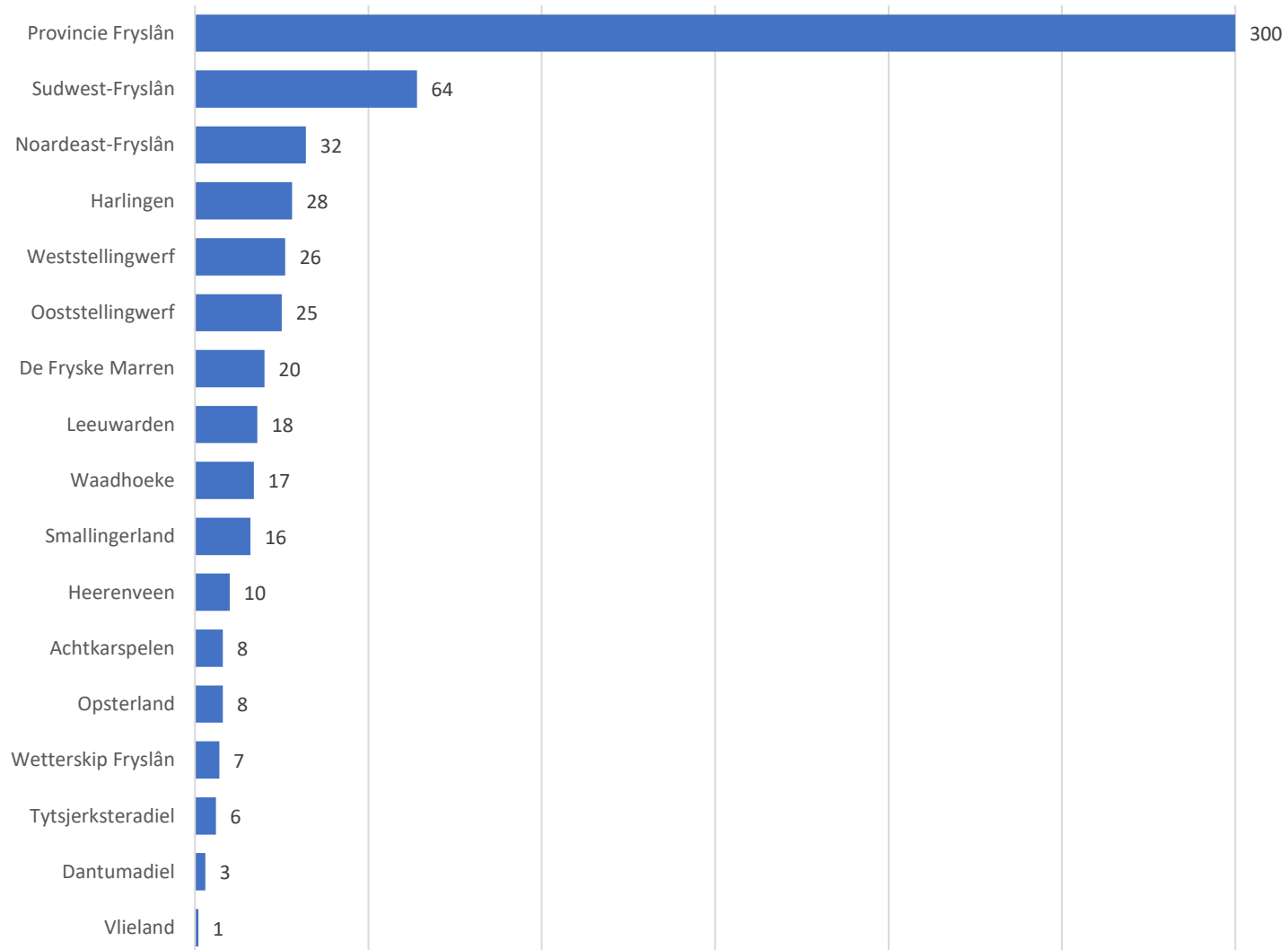
Asbest

Dumpingen en saneringen.

Oppervlaktewater

Deze meldingen gaan over verontreinigingen van het oppervlaktewater. Bijvoorbeeld een olielaag in een haven. Deze meldingen behandelen we zelf niet, maar sturen we door aan het piket van Wetterskip Fryslân.

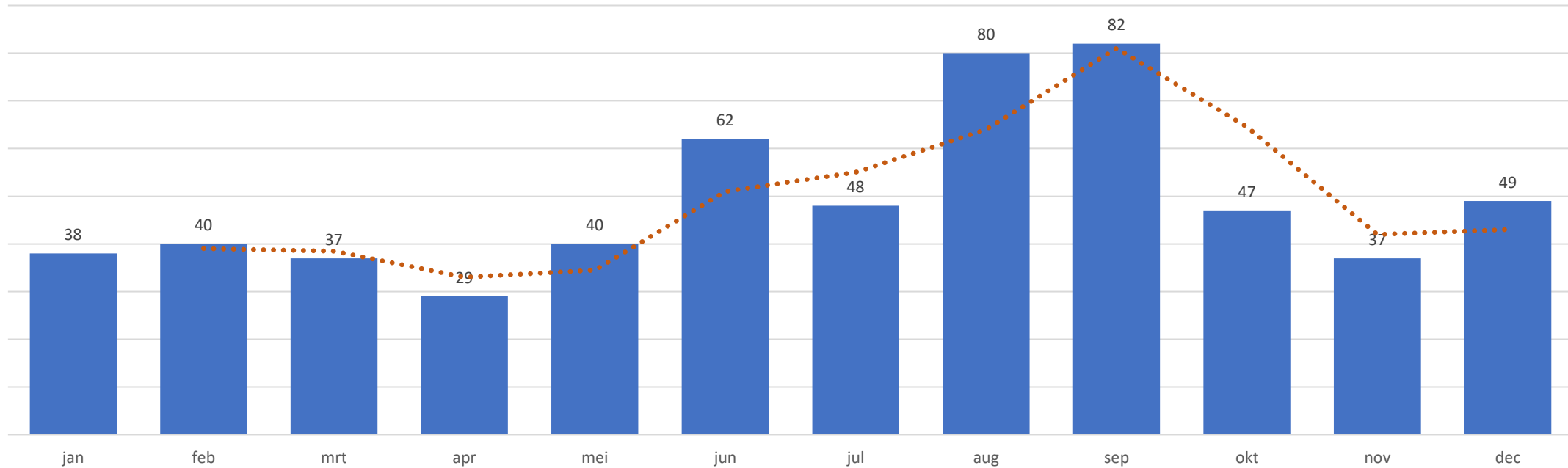
Meldingen per bevoegd gezag

Elk jaar ziet de FUMO dat nagenoeg de helft van alle meldingen gaan over provinciale bedrijven en de andere helft over de gemeentelijke bedrijven.

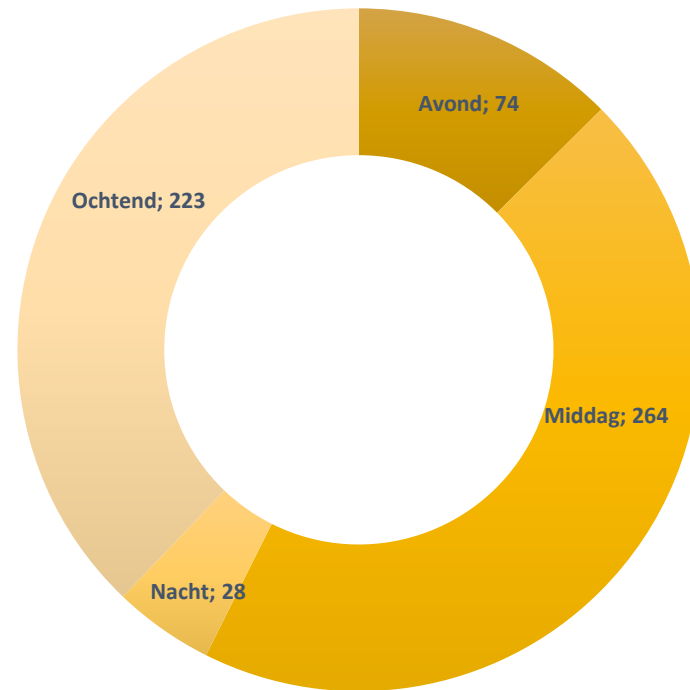
Meldingen verdeeld over het jaar

In de zomerperiode is vanwege het mooie weer doorgaans een piek van klachten te zien. In september kwamen er veel klachten binnen over Blue Cycle, Sonac en Ecopark de Wierde. Bovendien waren er meerdere ongewone voorvallen met indirecte lozingen bij Vreugdenhil in Scharsterbrug. Waarom er in september juist meer geurklachten waren is niet bekend. Mogelijke oorzaak is een ongunstige windrichting. Bij Sonac waren er problemen met de ontgeuringsinstallatie. Dat effect was duidelijk zichtbaar (10 klachten).

Meldingen per dagdeel

In welk dagdeel komen de meeste meldingen binnen? En hoe vaak in de nacht?

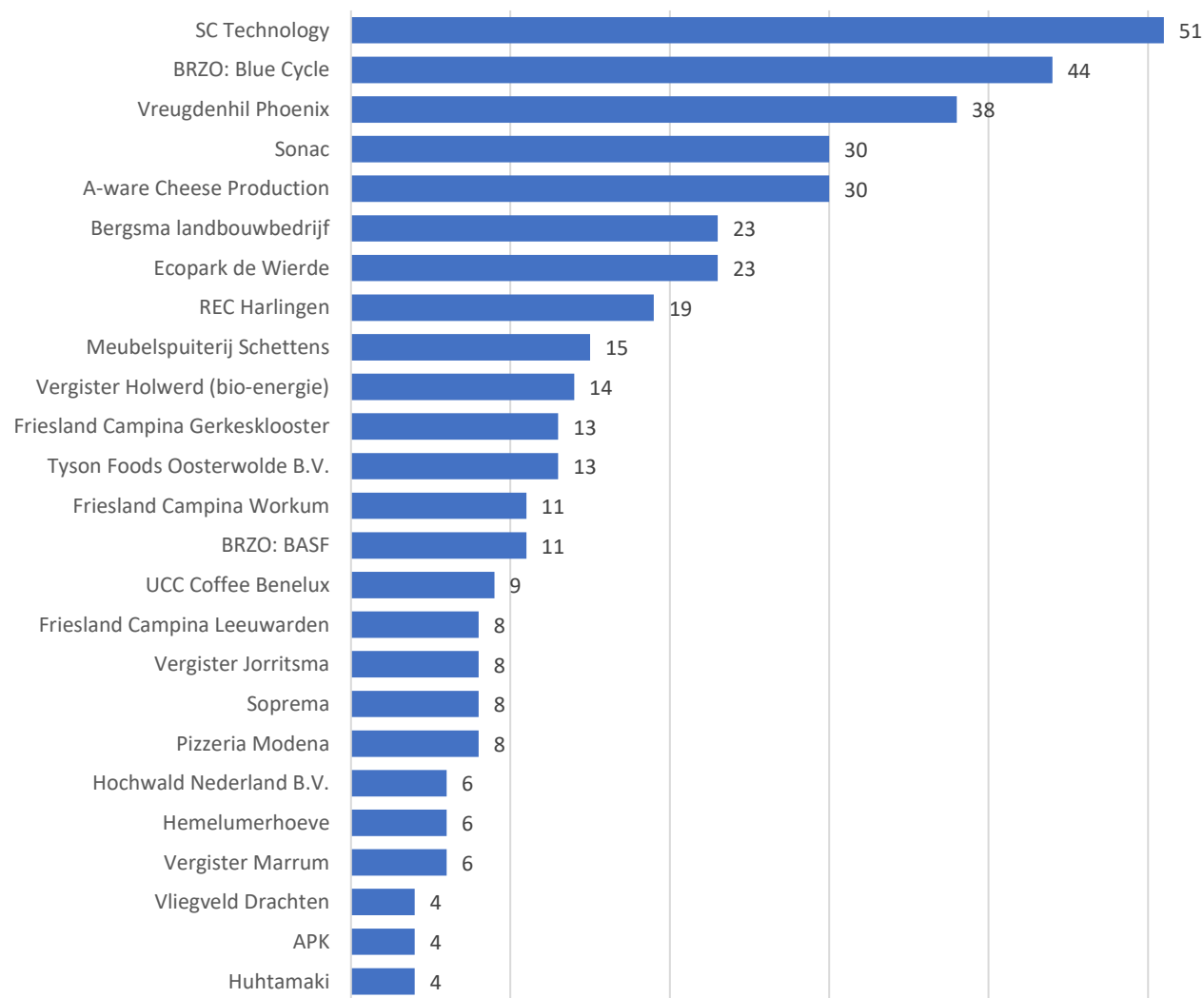
Voorbeelden nachtmeldingen

- **0:28**
“Meneer hoort harde geluiden bij het bedrijf Soprema”
- **0:41**
“Brand asbest”
- **01:42**
“Geluidsklacht bij Soprema over brandalarm dat al een uur afgaat”
- **02:43**
“Meneer maakt melding dat er 1.400 liter melk is weggelopen in de riolering” (Vreugdenhil)
- **03:26**
“Mevrouw geeft geluidsoverlast van Tyson Foods Oosterwolde door. Het lijkt stationair draaien van motoren van vrachtwagens”
- **05:14**
“Melding van lozing van ongeveer 1.500 liter ongeconcentreerd salpeterzuur” (Vreugdenhil)
- **05:20**
“Stoppen met verbranding i.v.m. ketel lekkage stoom inwendig” (R.E.C. Harlingen)

Aantal meldingen per bedrijf

Top 15

Top 15 meldingen over inrichtingen

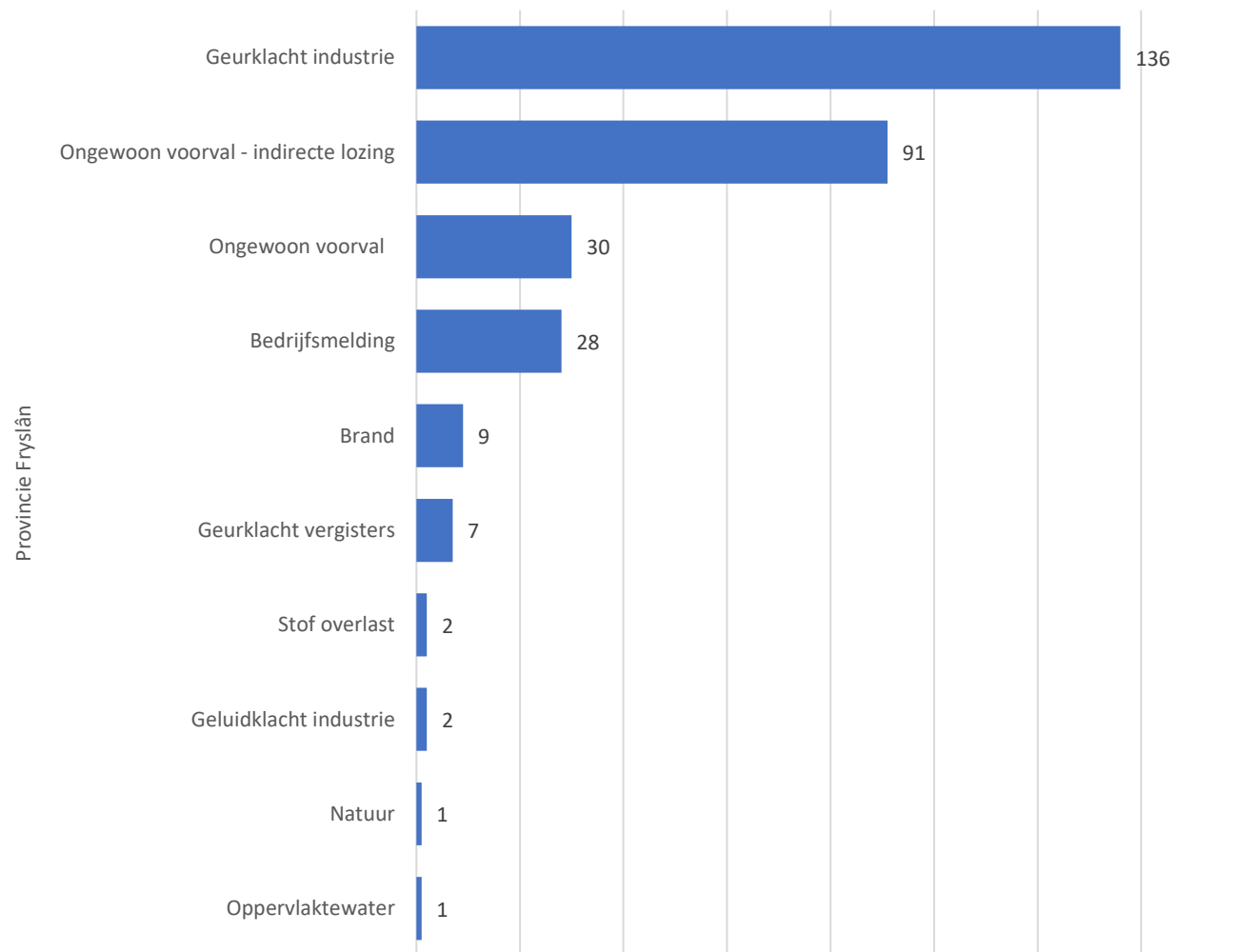

Een overzicht van het aantal meldingen per bedrijf. Dit zijn alle meldingen bij elkaar opgeteld en kunnen gaan over klachten, meldingen die het bedrijf zelf doet of ongewone voorvallen.

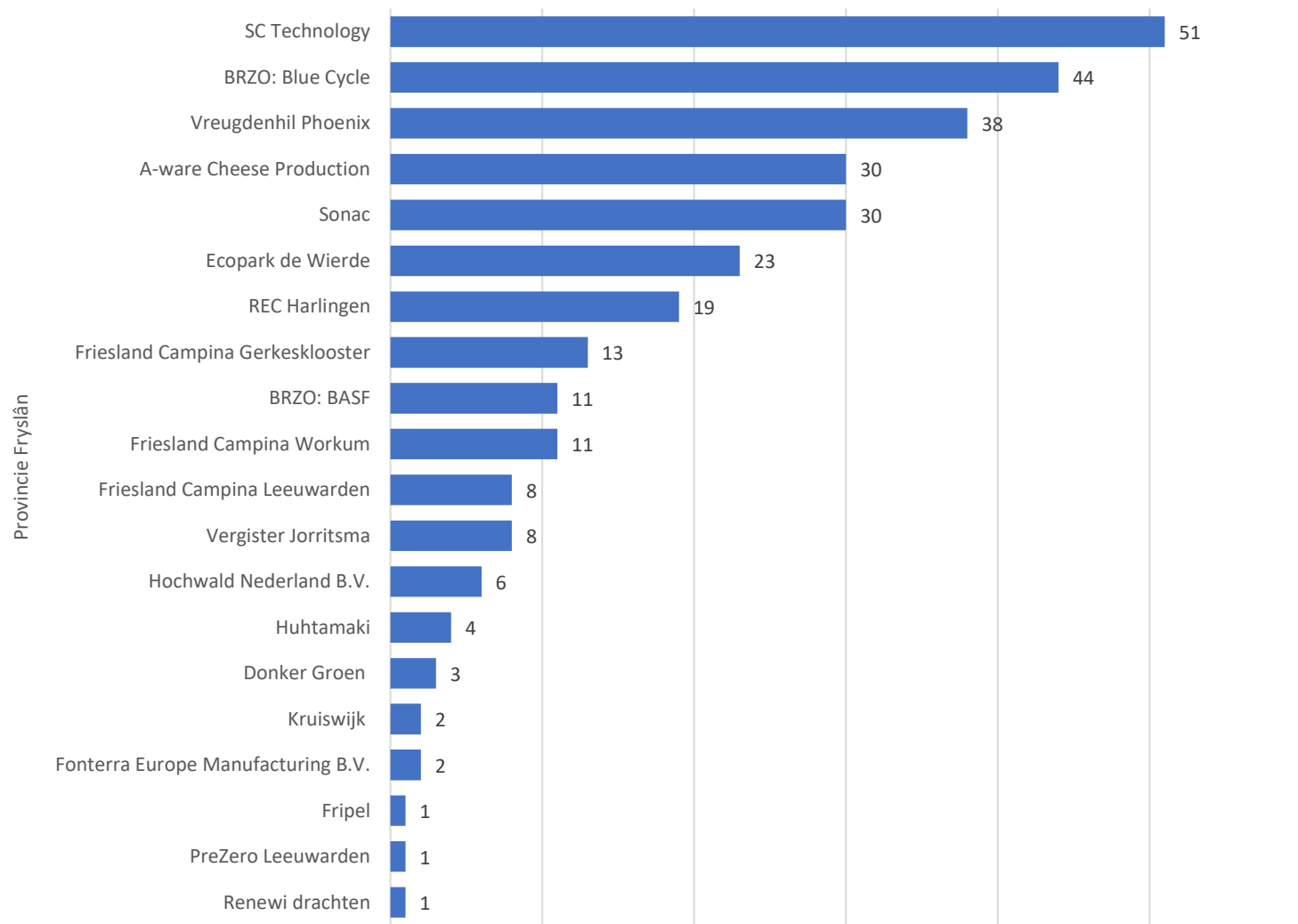
Bij de bedrijven die hier in de top genoemd zijn, voeren we ook veel toezicht uit. Meldingen die binnenkomen bij het milieualarmnummer gebruiken we ook om te bepalen welke mate van toezicht nodig is. Bij de dia over bijvoorbeeld SC Technology (dia 63) staat wat we dan zoal doen bij toezicht. De afdeling toezicht zoekt ook naar trends. Als een bedrijf zoals SC Technology in een korte periode veel meer klachten veroorzaakt, voeren wij de toezichtsuren op. We onderzoeken dan waarom deze klachten toenemen. Aan de andere kant kunnen we juist minder toezichtsuren inzetten als blijkt dat het aantal klachten afneemt.

Meldingen over bedrijven die vallen onder bevoegd gezag Provincie

Bevoegd gezag: Provincie Fryslân

Bevoegd gezag: Provincie Fryslân

Verderop in de presentatie staat een toelichting op het aantal meldingen per bedrijf.

Ongewone voorvallen

Ongewone voorvallen

Bedrijven zijn wettelijk verplicht ongewone voorvallen te melden. Grondslag: Besluit activiteiten leefomgeving (BAL)

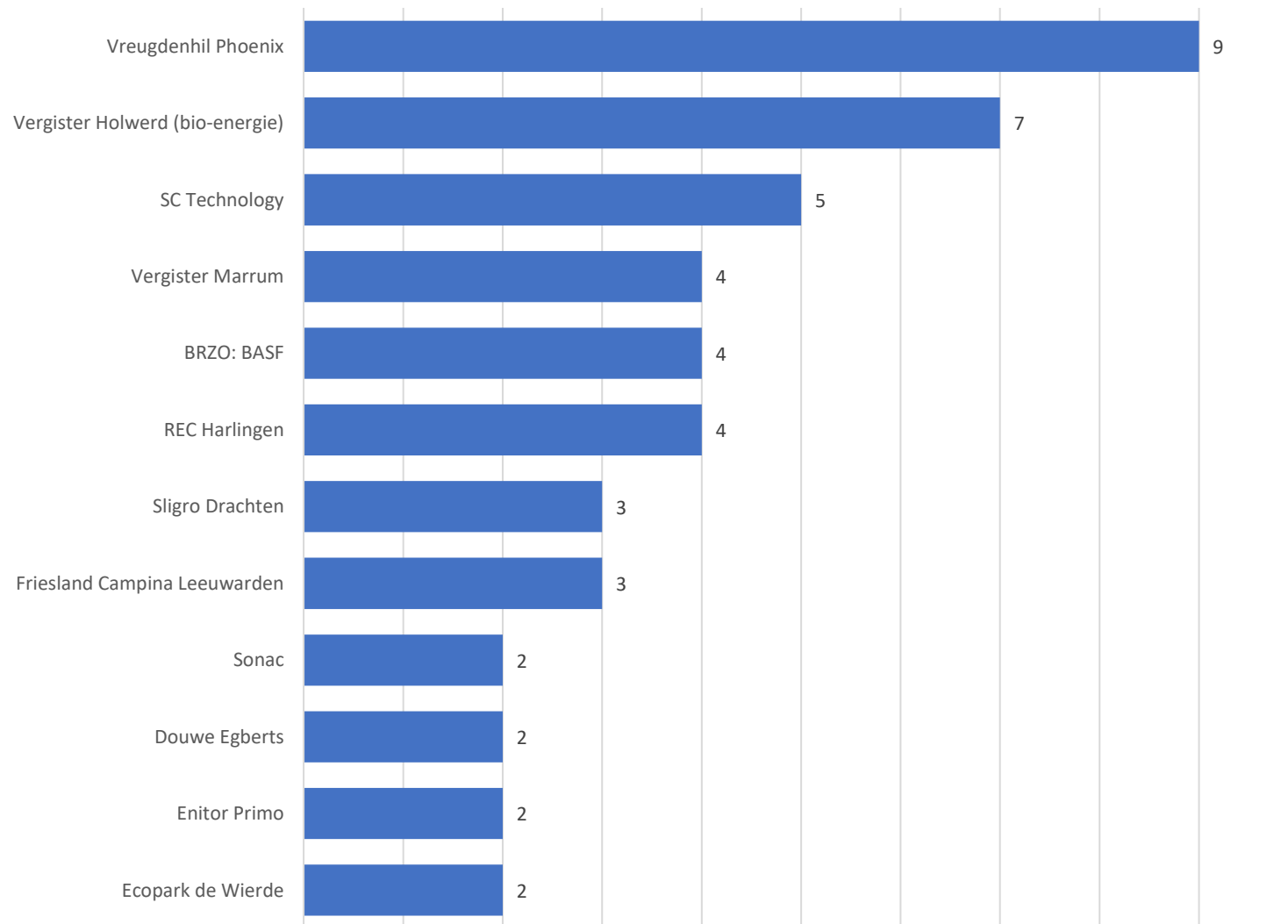
Artikel 2.22 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de volgende gegevens en bescheiden bekend zijn, worden ze verstrekt aan het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2:

- a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
- b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
- c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten; en
- d. informatie over de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de wet.

Op de website van de FUMO staat een digitaal formulier om ongewone voorvallen te melden. Dat formulier is ontwikkeld om het bedrijven makkelijker te maken. Hierin kunnen bedrijven alle informatie kwijt die ze wettelijk moeten melden. De Veiligheidsregio en Wetterskip Fryslân ontvangen automatisch een kopie van een ingediende melding. Een voorbeeld staat op de volgende pagina.

Ongewone voorvallen per bedrijf

Melding ongewone voorvallen

Bedrijven zijn verplicht om gebeurtenissen die niet in het normale productieproces vallen aan de overheid te melden. Bel altijd eerst het milieualarmnummer [0681 212 24 22](tel:06812122422) en vul daarna onderstaand formulier in.

Naam inrichting *

Straat en huisnummer *

Postcode en plaats *

Gemeente *

Naam contactpersoon *

Telefoonnummer contactpersoon *

E-mailadres contactpersoon

Datum van ongewoon voorval *

Tijd van het voorval *

Beschrijving voorval (ook vermelding locatie, aanwezige personen, voertuigen, installaties) *

Oorzaak van het voorval

Welke stoffen zijn vrijgekomen of welke milieuschade- of hinder is ontstaan?

Indien milieuschade: geef hier aan wat je gaat doen om milieuschade te herstellen (bijvoorbeeld afvoeren grond of vervuild water)?

Datum van ongewoon voorval

03.12.2023

Tijd van het voorval

02.30

Beschrijving voorval (ook vermelding locatie, aanwezige personen, voertuigen, installaties)

Brand op het terrein van Tyson Foods. Brand is ontstaan bij expeditie B/C. Ten tijde van de automatische melding aan de Brandweer was er 1 persoon van Tyson op het terrein aanwezig. Er waren geen voertuigen aanwezig. Er was ook geen wijziging/verandering in de installaties.

Oorzaak van het voorval

oorzaak van de brand is nog niet bekend. Onderzoek wordt uitgevoerd. Niet zeker is of de oorzaak achterhaald kan worden in verband met hoge temperaturen en omdat een deel van het gebouw gesloopt is om het verspreiden van de brand in te dammen/te voorkomen.

Welke stoffen zijn vrijgekomen of welke milieuschade- of hinder is ontstaan?

Veel rook als gevolg van de brand. Hinder mogelijk door roetdeeltjes. De concentraties van eventuele verbrande stoffen zijn vermoedelijk laag geweest.

Indien milieuschade: geef hier aan wat je gaat doen om milieuschade te herstellen (bijvoorbeeld afvoeren grond of vervuild water)?

Vervuild bluswater is opgevangen en wordt opgeslagen in buffertanks die op het terrein zijn aangevoerd. Inhoud wordt pas afgevoerd na bemonstering en analyse, naar een erkende verwerker.

Heeft het voorval gevolgen buiten de inrichting?

Tav de eventuele bodem/grond: er is nog geen grond afgegraven en afgevoerd.

Ja, heeft tot overlast voor de omgeving geleid. Calamiteit is opgeschaald naar GRIP1. Een paar buurtbewoners zijn geëvacueerd en opgevangen in het gemeentehuis.

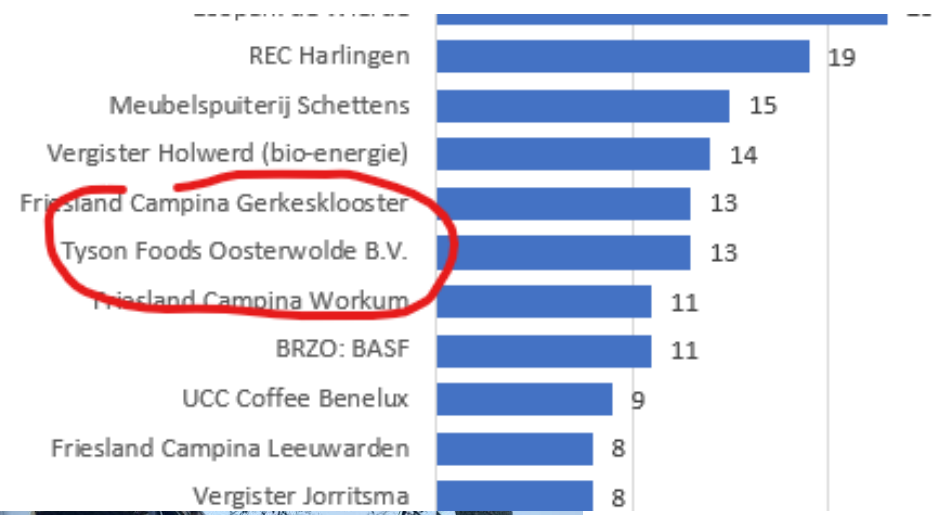
Voorbeelden ongewone voorvallen

Brand Tyson Foods Oosterwolde

3 december 2023, uitslaande brand

Wanneer er een grote brand uitbreekt (grip 3), dan stelt de meldkamer Noord Nederland (Drachten) een alarmeringen protocol in werking. Ons milieualarmnummer maakt hier vanaf grip 3 deel van uit. Dit betekent dat de meldkamer ons en Wetterskip Fryslân alarmeert. De officier van dienst bevolkingszorg is namens de gemeente aanwezig. Wetterskip zorgt voor het bluswater. Tijdens een brand heeft de FUMO geen grote rol. Die komt vaak na de tijd, waarbij de FUMO onderzoekt wat de oorzaak is geweest, wat de schade aan het milieu is, en wat het bedrijf gaat doen om herhaling te voorkomen.

Communicatie bij ongewone voorvallen

Wanneer een ongewoon voorval plaatsvindt die ook daadwerkelijk gevolgen heeft voor het milieu of de omgeving, dan willen de bestuurders dat weten. In het verleden is dat nog wel eens misgegaan en hebben ongewone voorvallen plaatsgevonden waarvan een burgemeester of wethouder dit in het nieuws moest vernemen. Dat wil de FUMO voorkomen.

Er bestaan al communicatieprotocollen voor bepaalde GRIP-situaties. Bestuurders worden geïnformeerd via de officier van dienst bevolkingszorg, een OVD of via de meldkamer. Is er geen sprake van GRIP? Dan is dit proces nog te verbeteren. Stel je voor dat de situatie in de vorige sheet niet een flair, maar een gifwolk zou zijn. Dan moeten de burgemeester en wethouders dit wel weten.

Het doel is om te borgen dat de communicatie- en informatie-uitwisseling goed verloopt bij deze incidenten. De Ovd-bz en de piketmedewerker van de FUMO hebben daarin een rol. Als het gaat om informatie-uitwisselen, dan moeten de provincie, gemeente, Wetterskip, FUMO, Min. SZW (inspectie), Veiligheidsregio, GGD en NVWA instanties ook informatie ontvangen. Als het gaat over ongewone voorvallen bij provinciale bedrijven, dan heeft de FUMO afspraken met de provincie en de ILenT gemaakt over elkaar informeren.

Gescheurde opslagsilo

Ecopark de Wierde, 2 februari 2023 – overstroomde reactor voor afvalwater

De melding:

Voedingsleiding naar reactor van 4.200 m³ ongeveer halverwege geknapt. Reactor voor ca. de helft (2000 -2500 m³) leeggelopen via de leiding (spoot eruit), waterige oplossing met vergistbaar materiaal over het terrein gelopen. Vanwege de grote hoeveelheid over de randen ook deels in de ringsloot van het stort gelopen. Eerste actie: afdammen sloten om verspreiding te voorkomen.

Vervolg:

Het terrein is weer schoon is opgeruimd. Het water, drab wat in de ringsloot terecht was gekomen, is via een ondergrondse leiding afgevoerd naar de waterzuivering van het Wetterskip. Dit water heeft de FUMO bemonsterd. De analyse van dit water is door het Wetterskip gecheckt. Het aangevoerde water zat binnen de vastgestelde normen. Het slib wat op de bodem van de ringsloot lag is op advies van het Wetterskip verwijderd en afgevoerd. Toezichthouders van de FUMO hebben de andere twee tanks gecontroleerd op deugdelijkheid.

Brand NNRD – oorzaak batterij/accu Drachten, 13 mei 2023

Oorzaak:

Grootste zorg: Het is te verwachten dat we deze branden veel vaker gaan zien door de enorme toename aan accu's en batterijen die mensen in bij het restafval gooien. Als een nieuw afvalbedrijf zich ergens wil vestigen kan een gemeente daar met de Omgevingstafels rekening mee houden.

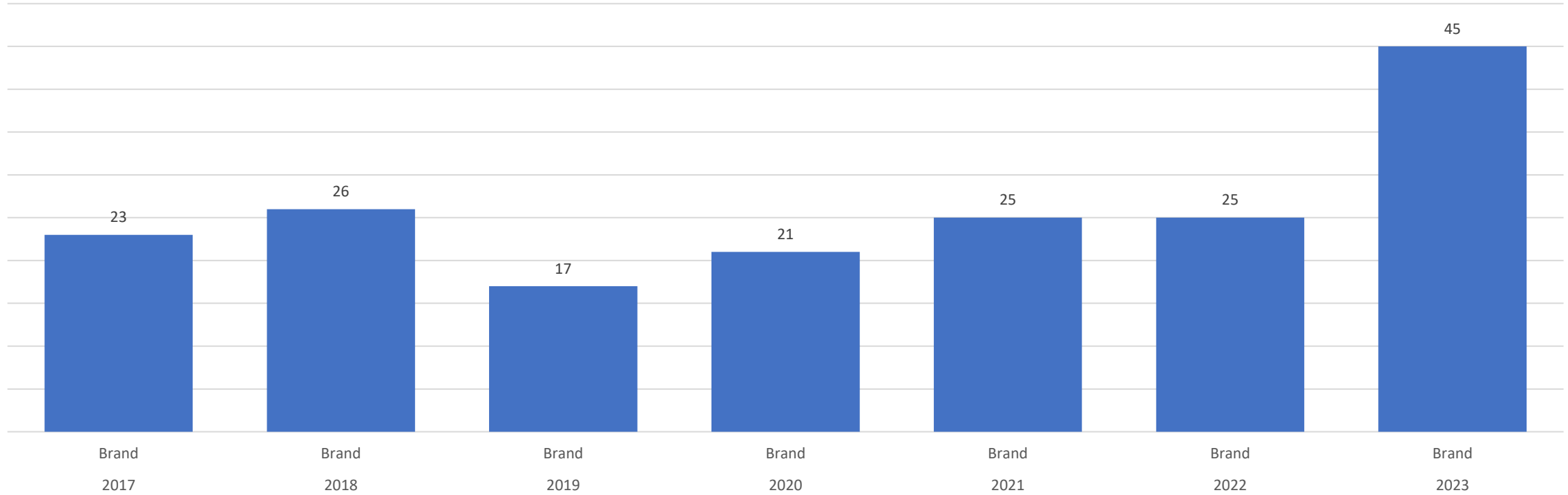
In 2021 is de FUMO gestart met een intensieve samenwerking met Veiligheidsregio Fryslân. Daarvoor is een convenant opgesteld. Hierin is beschreven hoe beide organisaties deze samenwerking invulling geven. In de praktijk ziet dat er zo uit:

- Alle provinciale bedrijven zijn gecategoriseerd in risicoklasse 1, 2 of 3. Risicoklasse 1 zijn de provinciale bedrijven met de meeste risico op brand of met de grootste gevolgen bij brand.
- De controles van risicoklasse 1 en 2 bedrijven voert Veiligheidsregio Fryslân uit, in samenwerking met de bouwtoezichthouder van de FUMO.
- De controles van risicoklasse 3 bedrijven voert de bouwtoezichthouder van de FUMO uit, samen met de milieutoezichthouder van de FUMO. Veiligheidsregio Fryslân fungeert als achtervang.
- Er vindt maandelijks overleg plaats tussen Veiligheidsregio Fryslân en de FUMO
- Bij controles letten we bij afvalbedrijven erop of er niet te veel afval ligt, of het afval niet boven de betonnen keringen uitkomt en of er geen afvalstoffen liggen waarvoor geen vergunning is verleend. Met de drone van de FUMO kunnen is het mogelijk de partijen afval bij deze bedrijven snel en nauwkeurig in kaart brengen.

Ongewone voorvallen – brand toename in 2023

In 2023 is een toename aan branden te zien.

Lekkage koudemiddel

FUMO

Phillips Drachten, 19 september 2023. Onder gebouw SB heeft een lekkage van monopropyleenglycol 30% (MPG) plaatsgevonden. Ca. 800 liter daarvan is in de afvoer voor het hemelwater terechtgekomen en ca. 100 liter in de bodem. In de spuitgietproductie wordt MPG gebruikt als koelmiddel. Tijdens de productie omstelling wordt perslucht gebruikt om het MPG terug te blazen naar een opvangbak buiten. De werkwijze is niet goed uitgevoerd waardoor de opvangbak buiten is overgelopen. De opvangbak is voorzien van hoog niveau alarm melding. De signalering van dit alarm kwam echter te laat waardoor de bak kon overlopen.

Opvangbak overstroomd naar de bodem en riool (foto rechts)

Lekkage koudemiddel

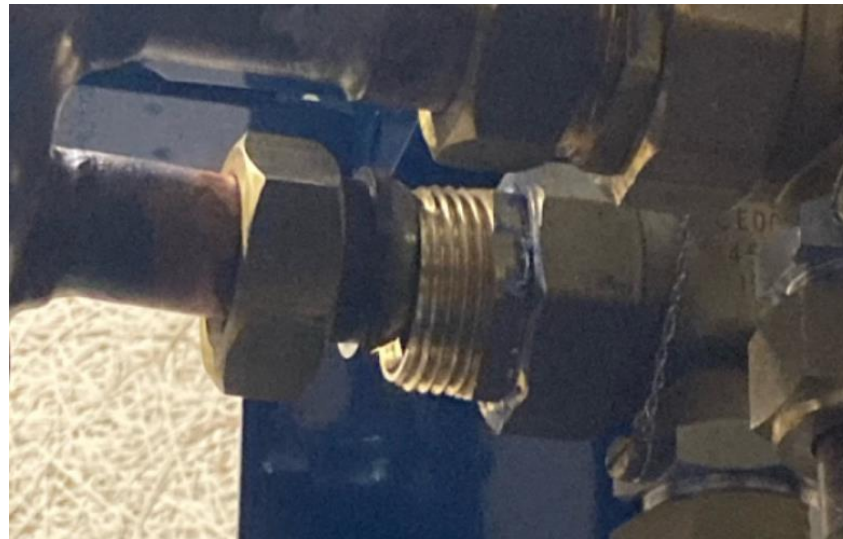
FUMO

Poiesz Lemmer, 3 juli 2023

Lekkage koudemiddel R744 koelinstallatie. In totaal 25 kg bijgevuld.
Losgeschoten koppeling. Was niet goed vastgemaakt.

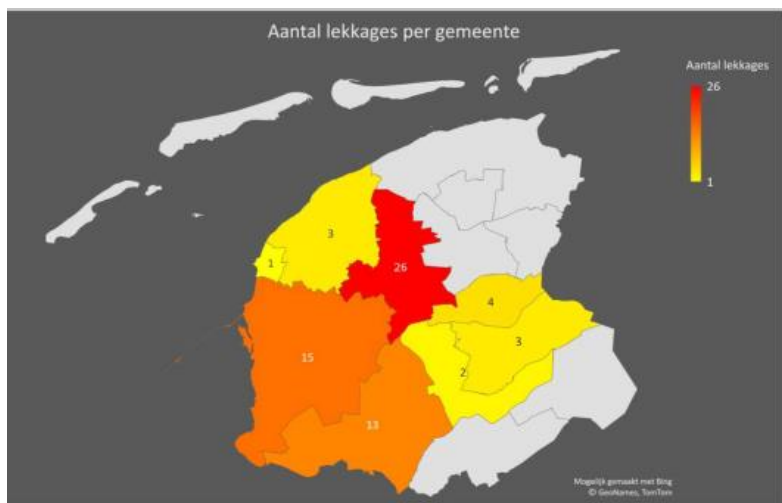
In 2023 heeft de FUMO onderzoek gedaan bij supermarkten in Friesland waarbij is gekeken naar lekkages zoals deze. Zie hiervoor de volgende dia.

Onderzoek lekkages koudemiddelen supermarkten

Een onderzoek in de supermarktketen toont aan dat het verminderen van koudemiddellekkages noodzakelijk is. De Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) heeft in 2018 vastgesteld dat 42,5% van 40 onderzochte supermarkten lekkages had, met een totale uitstoot van 9561,4 ton CO₂-equivalent in vier jaar. Ook in Friesland vinden regelmatig lekkages plaats. Deze worden nauwelijks gemeld. Het onderzoek van de FUMO richtte zich ook hierop. De oorzaken voor het ontbreken van meldingen over koudemiddellekkages in Friese supermarkten bij het bevoegd gezag omvatten gebrek aan effectief toezicht en het ontbreken van interne lekkagedetectiesystemen.

Friesland telt 261 supermarkten, waarvan de koelinstallaties van 52 filialen (20%) zijn gecontroleerd en geïnventariseerd. De Friese supermarkten hebben een jaarlijkse uitstoot van +/- 4.335 ton CO₂-eq.

Meeste lekkages in de gemeente Leeuwarden.
Meeste lekkages in Friesland bij de Jumbo

	Gelijk aan aantal bomen	200.003	Extrapoleren naar 100% van friesland
	Aantal ha		1.000.014
	Gelijk aan aantal vluchten van 1 persoon van London naar Kuala Lumpur	4348	2.000,0
	Aantal ha		21739,44
	Gelijk aan energieverbruik aantal huishoudens	1087	5435
	Opwekking kWh		14.108.896,6
	2.821.779,3		

Bij de onderzochte supermarkten in 2023 is in totaal 4.348 ton CO₂ equivalent gelekt in de lucht. Dat staat gelijk aan 200.003 bomen. Dat laat zien hoe enorm schadelijk koudemiddelen zijn.

Gescheurd mestbassin

FUMO

Mest in de sloten

Verkeerde schakelaar omgezet

Verkeerde schakelaar omgezet. Mest vanuit de mestkelder overgepompt naar een oude mestsilo. Die is daardoor gescheurd door te veel mest. Vervolgens is de mest het land overgelopen. Ter plaatse heeft de FUMO samen met Wetterskip Fryslân dit snel opgelost en verdere schade voorkomen. De sloten zijn afgedamd en leeggezogen en afgevoerd naar collega boeren, de sliblaag is de sloten uitgezogen en verspreidt over het land. De sloten zijn doorgespoeld. Meer foto's op de volgende dia.

Gescheurd mestbassin

Indammen: voorkomen verspreiding

Indammen sloten – vervolgens uitzuigen (inclusief sliblaag)

Biogas Marrum, 12 april 2023, leeglopen mestbassin (dunne fractie)

De chauffeur is vergeten de slang af te koppelen en heeft bij het wegrijden de leiding kapot getrokken. Het gevolg is dat de dunne fractie vanuit de dunne fractie-opslag over het eigen terrein en terrein van de buurman (heftruckverhuur) is gelopen. De Brandweer, FUMO, Gemeente/Volksgezondheid en het Wetterskip zijn diezelfde middag/avond ter plaatse geweest.

Acties: Hoofdkraan gesloten, mest afgedamd, afvoerputten richting oppervlaktewater gesloten en leeggezogen en zo veel mogelijk de dunne fractie weer terugpompen in het bassin. Om herhaling te voorkomen is het zuigpunt verhoogd. Hierdoor kan bij een soortgelijk incident niet door heveling mest/dunne fractie uit het bassin stromen.

Losgetrokken vul/zuigpunt

Mest over het terrein

Mest kwam terecht bij de burens

Andere ongewone voorvallen:

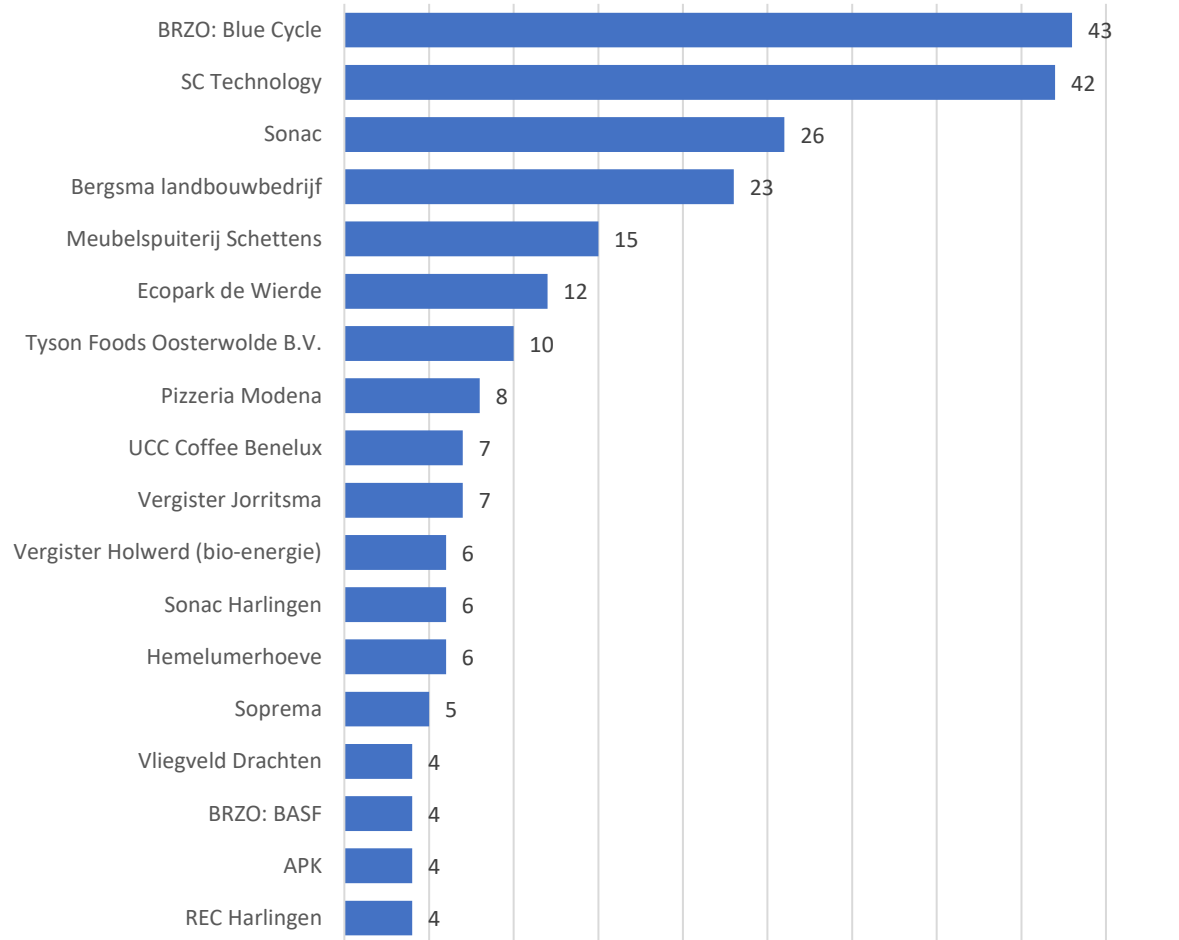
- 5 mei 2023, Douwe Egberts: een verlaging van de NOx-uitstoot en een verhoging van de NH3-uitstoot
- 15 mei 2023, Sligro Drachten: lekkage koudemiddel, een kogelafsluiter van vloerverwarming is lek geraakt
- 13 juni 2023, Huhtamaki: Door een defecte pH-meter is er meer zuur gedoseerd dan wenselijk was
- 16 juni 2023, Vreugdenhil: Installatie stilgevallen door stroomdip
- 28 juni 2023, Vergister Marrum: Ventilator chemische wasser is defect waardoor we niet meer kunnen zuiveren
- 30 juni 2023, Friesland Campina Gerkesklooster: Melding storing in Ammoniak koelssysteem max 280 kg lekkage
- 20 juni 2023, Windmolen Aldtsjerk: Brân yn kop wynmoune
- 3 november 2023, Zonnepanelenpark Sneek, brand in omvormer

Klachten

Welk bedrijf veroorzaakte de meeste klachten in 2023?

Top 18: aantal klachten per bedrijf

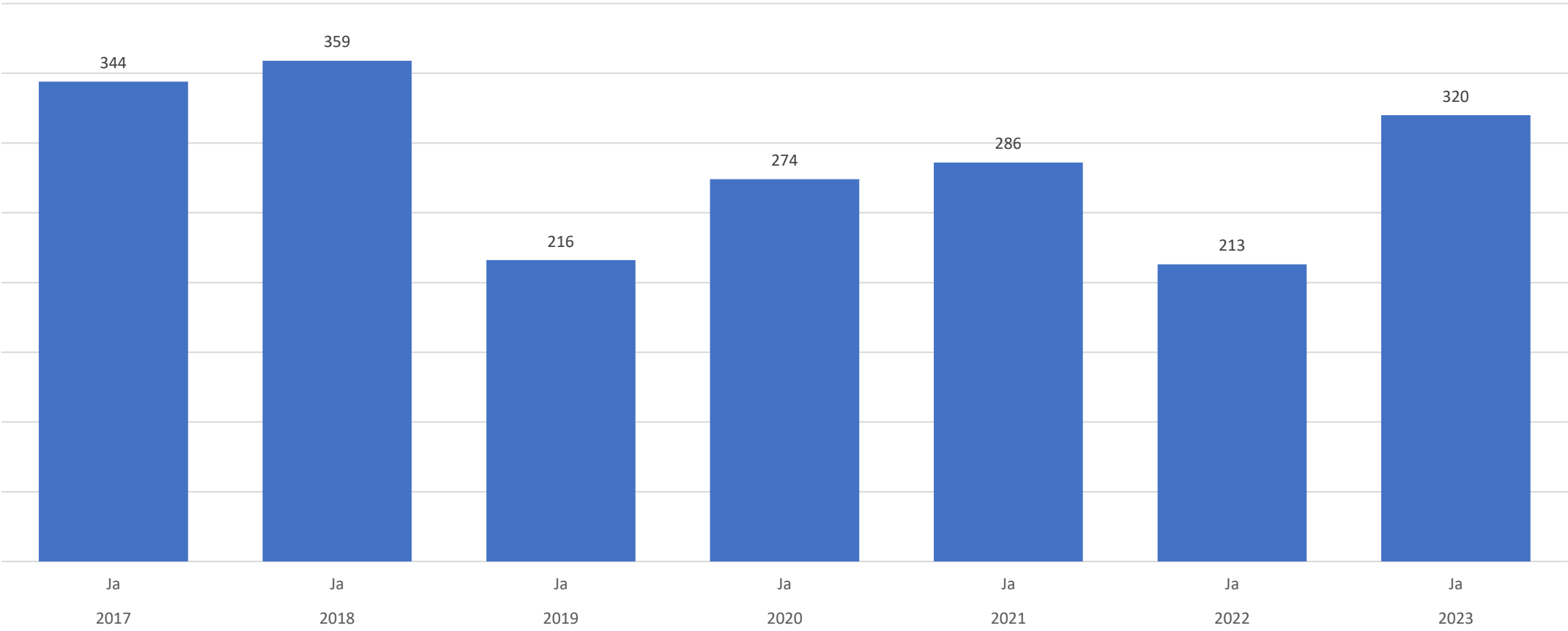
In 2023 zorgde het BRZO-bedrijf Blue Cycle voor de meeste klachten. De geur die ze emitteren is een chemische plasticlucht.

SC Technology droogt slib. De geur die daarbij vrijkomt is een slib/rioolucht. De bron is de schoorsteen.

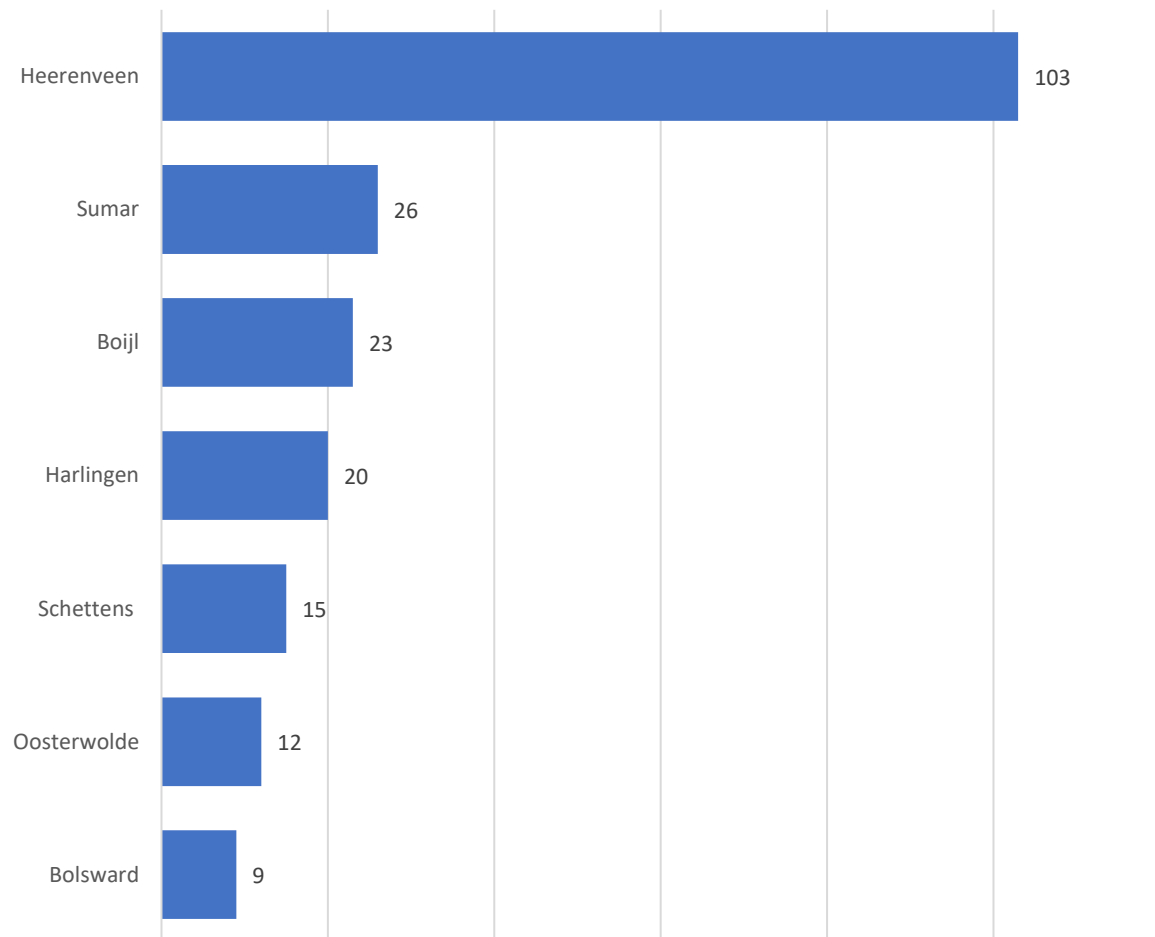
Ook al is het aantal klachten de afgelopen jaren sterk gedaald, Sonac is nog steeds te ruiken. Daarom ontvangt de FUMO ook nog steeds klachten.

Klachten 2017-2023

Ten opzichte van 2022 is een grote stijging van het aantal klachten te zien. Veroorzaakt door SC Technology en Blue Cycle

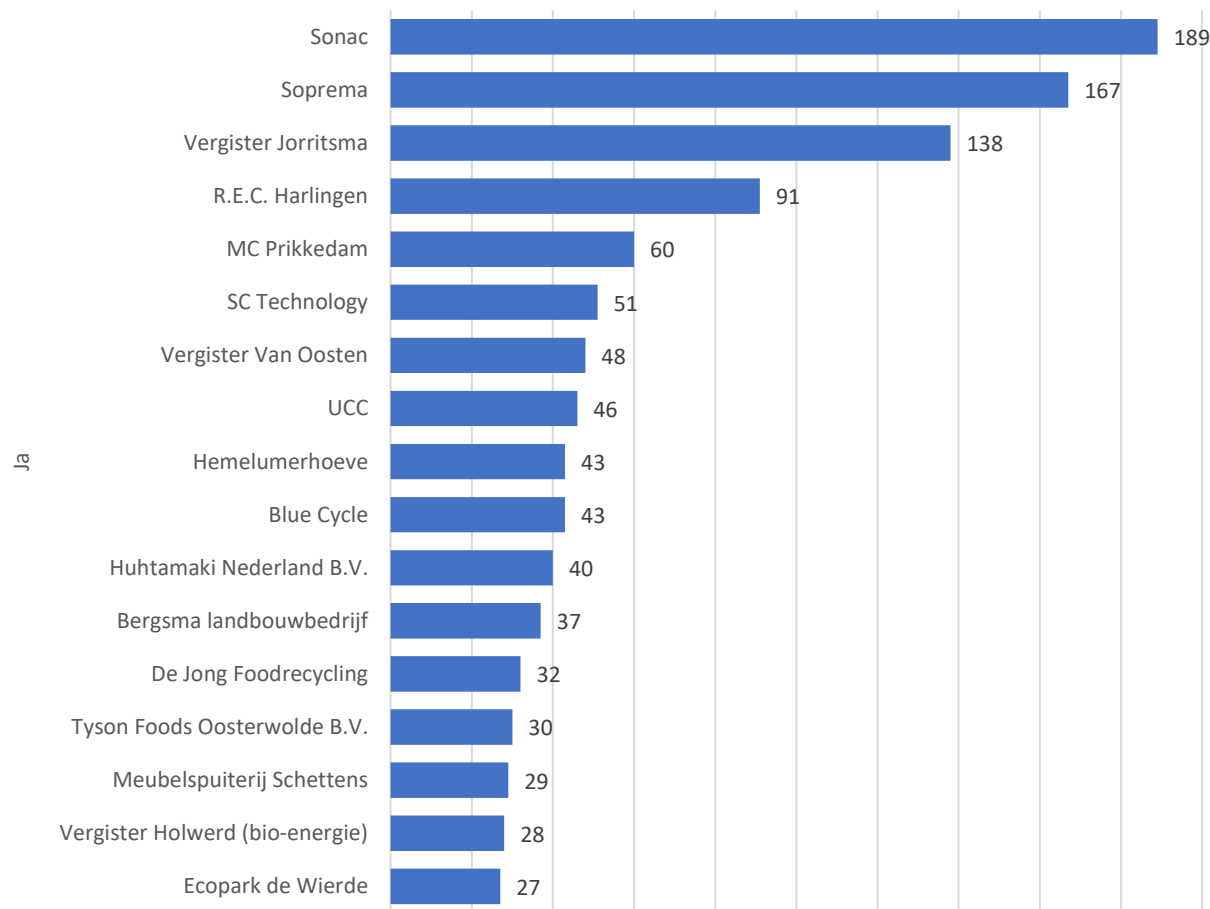
Klachten per woonplaats in 2023

Met Blue Cycle, SC Technology en Ecopark de Wierde is Heerenveen de plaats in Friesland met verreweg de meeste klachten

Aantal klachten in de periode 2017-2023.

In deze dia staat hoe hoeveel klachten per bedrijf zijn binnengekomen in de jaren 2017 tm 2023.

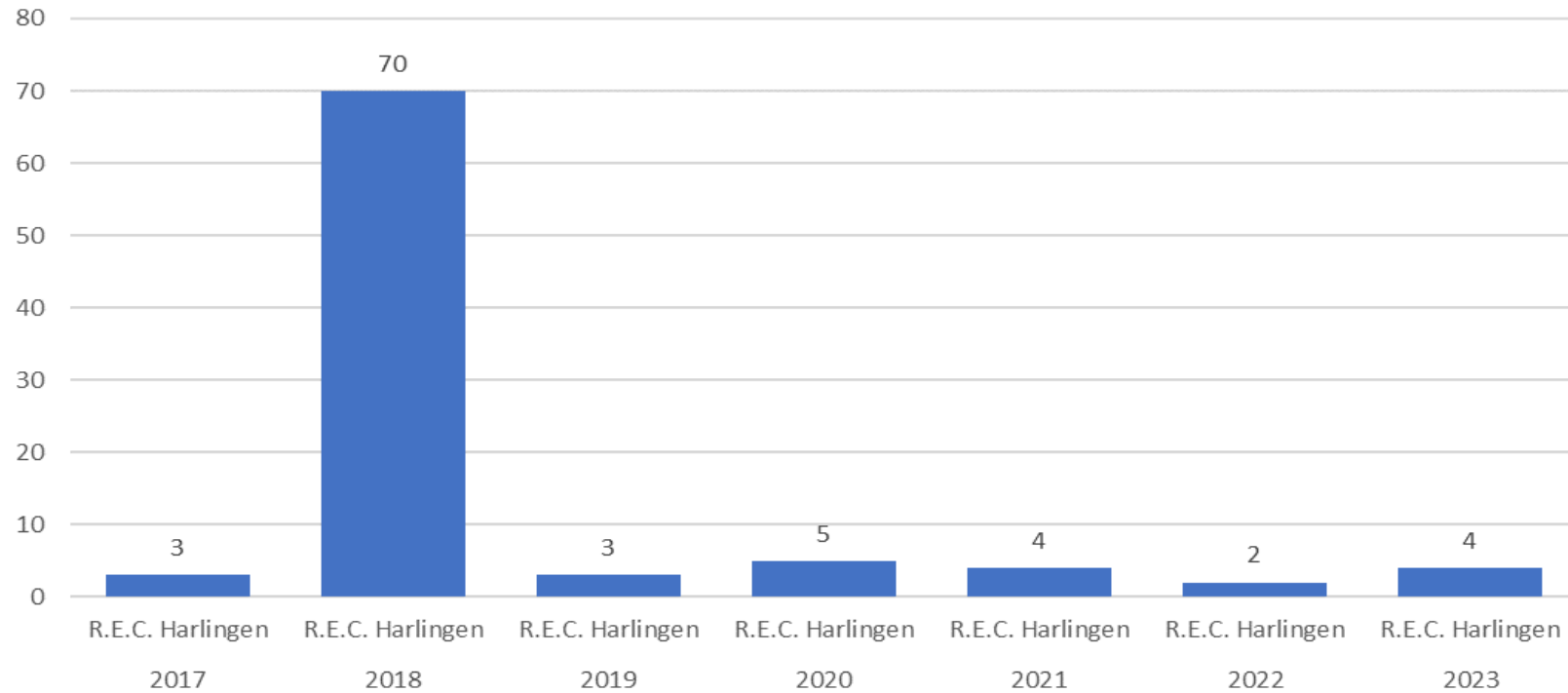
Sinds 2017 zorgen Soprema en Sonac voor de meeste klachten. Voor Sonac geldt dat deze inmiddels sterk zijn gereduceerd. Daarover meer in de volgende dia's.

Klachten 2017-2023

Verskil met voorgaande jaren

FUMO

Klachten over de R.E.C. Harlingen

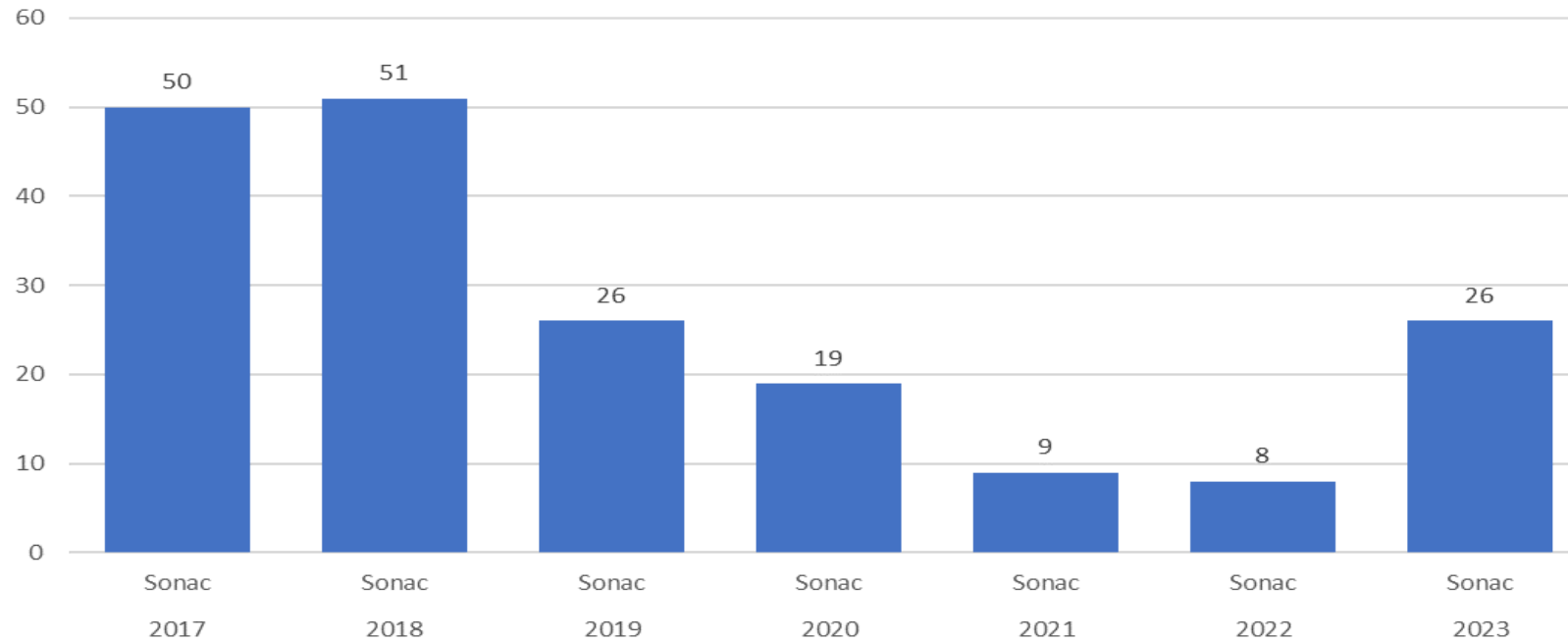

In 2018 heeft er twee maal een ketellekkage plaatsgevonden. Wat dat is, is te lezen op de dia over de R.E.C. Het brandende afval is geblust, waardoor de stoom ongefilterd naar buiten kwam. De wind stond richting Harlingen, wat resulteerde in 40 klachten in een uur. In deze grafiek is goed te zien dat de R.E.C. nauwelijks klachten veroorzaakt.

Verskil met voorgaande jaren

FUMO

Klachten over de Sonac, Sumar

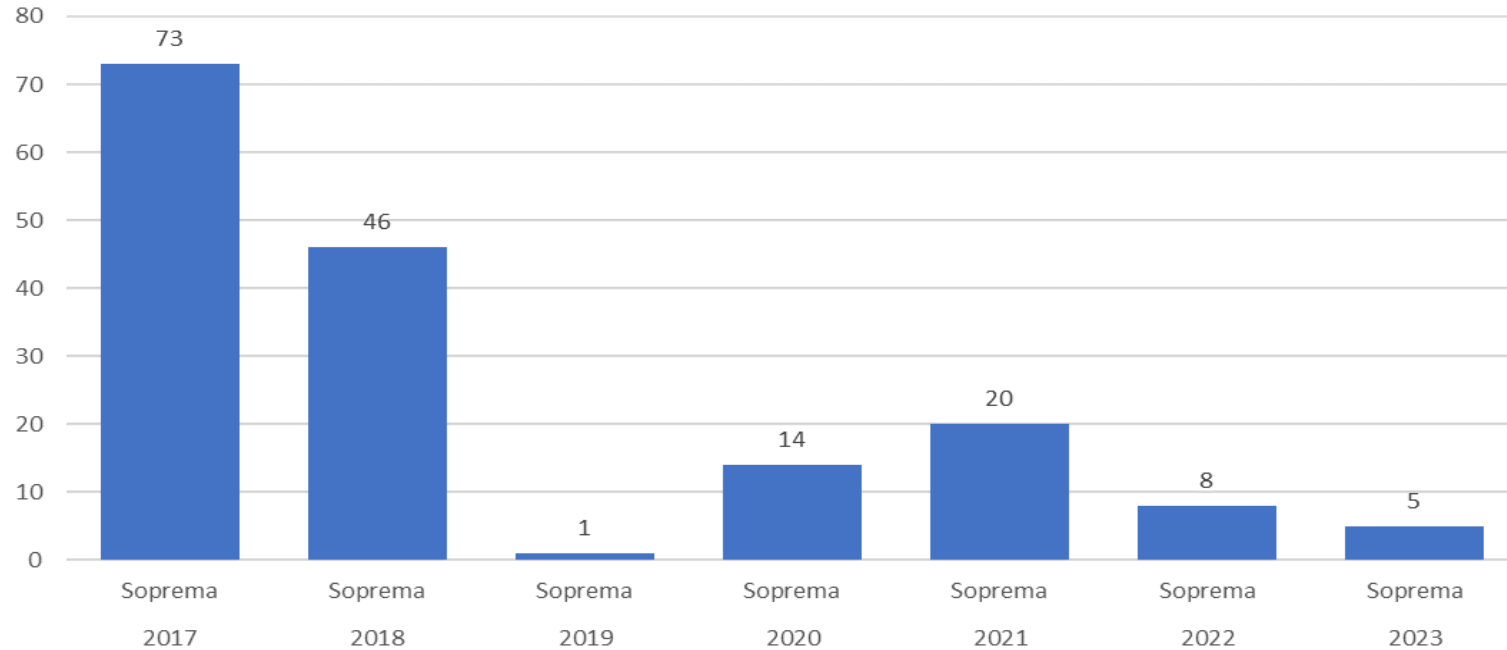

Sonac heeft in 2018 een RTO geplaatst. Zie de dia over de Sonac. Hierdoor is het aantal klachten afgenomen. In 2023 kwam de Sonac politiek en maatschappelijk gezien weer in de schijnwerpers wegens de plannen voor de bouw van een vergister. Of daardoor de klachten ook weer zijn toegenomen is niet te zeggen.

Verschil met voorgaande jaren

FUMO

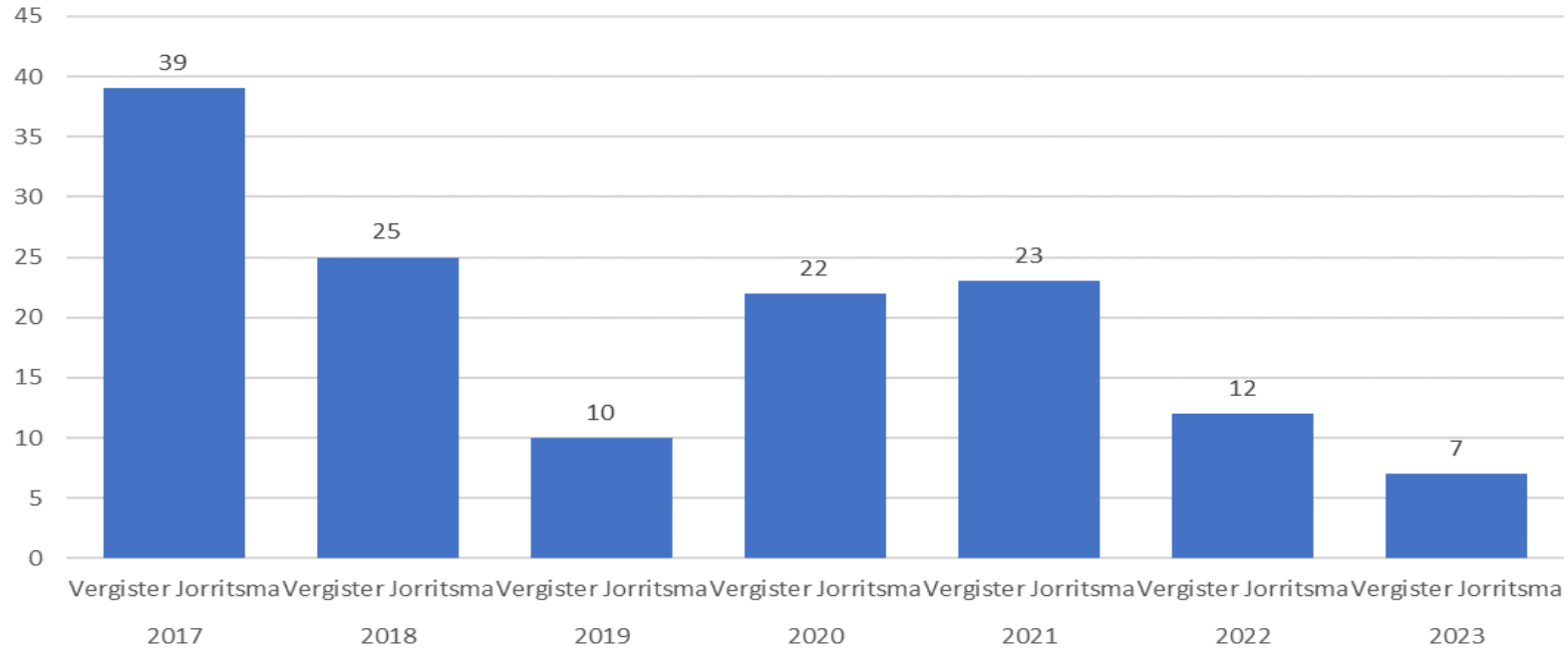
Klachten over de Soprema, IJlst

Soprema is al enkele jaren een zorg voor de gemeente en de FUMO. Door de ligging aan de rand van IJlst hebben de omwonenden overlast van geur en maken zich zorgen over de gezondheid. In 2019 heeft de gemeente SWF zelf de klachten in behandeling genomen. Ook al is het aantal klachten gedaald, de overlast is er nog steeds. Soprema heeft maatregelen genomen, zoals een dubbele filter. Het toezicht en de piket richtte zich de laatste jaren op het vaststellen van de geurbronnen, metingen en de inzet van Soprema zelf. Naast de R.E.C. en Ecopark de Wierde is het Soprema waar de FUMO de meeste toezichtsuren inzet. In 2023 heeft Soprema een nieuwe vergunning aangevraagd die beter handhaafbaar is dan de oude. Hiermee hoopt de FUMO weer een nieuwe stap te zetten in het terugbrengen van het overlast tot een aanvaardbaar niveau.

Verschil met voorgaande jaren

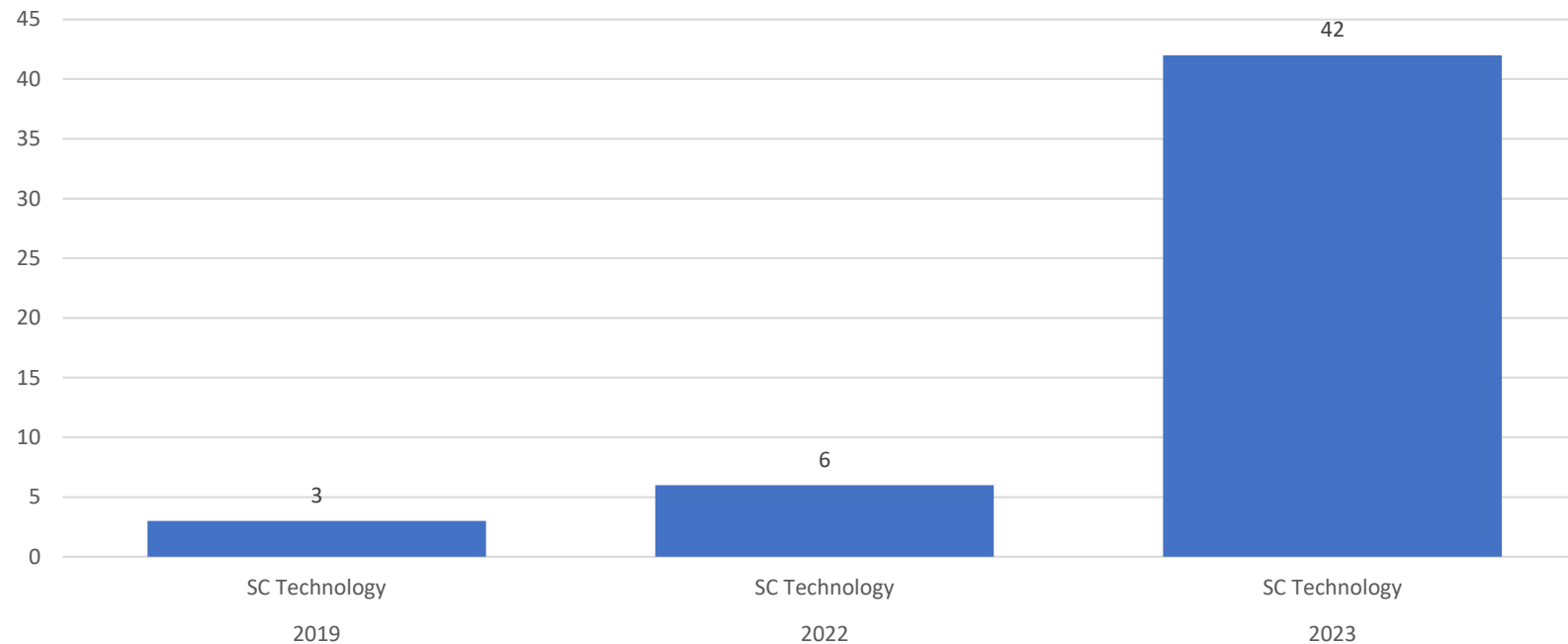
Klachten over Jorritsma, vergister en pluimveehouder, Tzummarum

Uit ervaringen blijkt dat vergisters en pluimvee tot geuroverlast zorgen. Het bedrijf van Jorritsma combineert het co-vergisten met het huisvesten van circa 400.000 vleeskippen. De afgelopen jaren is het aantal kippen sterk gedaald wegens het overschakelen op beter leven kippen. Die moeten meer ruimte hebben. Op dit moment zijn er plannen om de vergister om te bouwen tot een groen-gasvergister. Het toezicht richt zich op de werking van de vergister, de luchtwassers en het gedrag van de ondernemer als het gaat om het voorkomen van geuroverlast. Ook heeft de FUMO de gasdetectiecamera meerdere malen ingezet om gaslekkages op te sporen. Met succes. Diverse lekkages zijn gezien en aangepakt. Daarover meer op de dia's over de vergisters.

Verschil met voorgaande jaren

SC Technology, Heerenveen

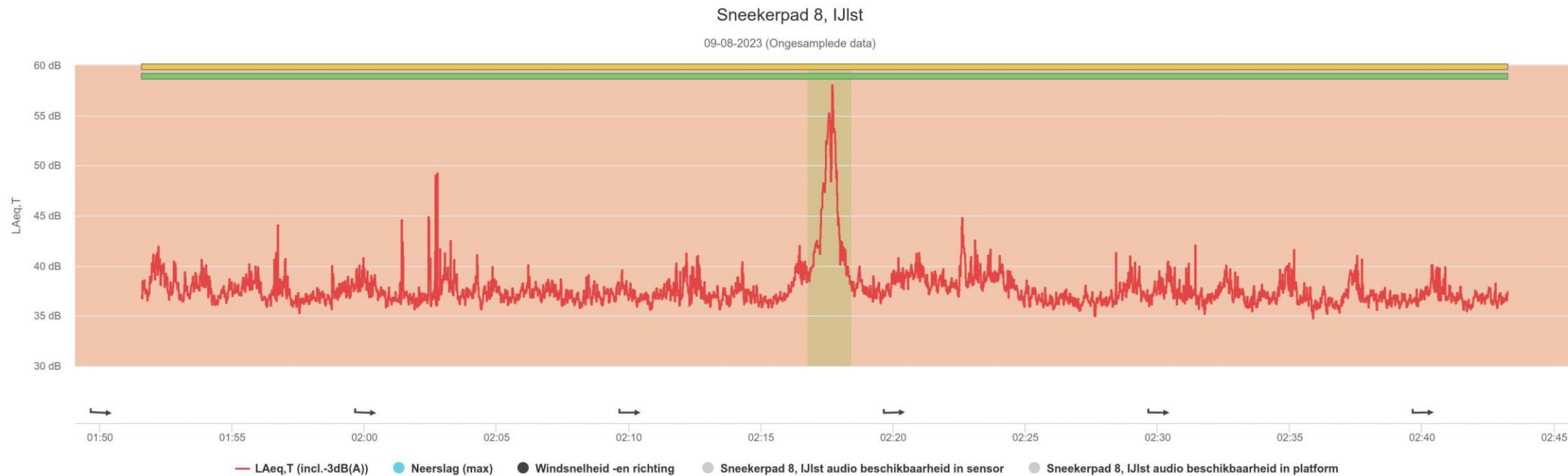

Opvallend is dat de FUMO voor het jaar 2019 geen klachten registreerde en dat het in 2023 behoorlijk is geëscaleerd. Duidelijk is dat de levering van slib vanuit de RWZI Heerenveen is gestopt en dat het bedrijf opzoek is gegaan naar andere bronnen. Daarover meer op de dia 63 over SC Technology.

Geluidsklachten

Voorbeelden geluidsklachten

In 2023 ontving de FUMO over Soprema diverse geluidsklachten. De geluidsadviseur van de FUMO heeft metingen uitgevoerd in de nacht. De grafiek staat hieronder:

‘De klagers merkten de piek rond 02:15 op. Uit opnames bleek dit om een hond te gaan. In dit geval de hond van de klager’

Voorbeelden geluidsklachten

Melding:

20 februari 2023, Houtigehage

“Hinder op nr. 14 door flexen, slijpen en lassen van buurman.”

12 april 2023, Sloten

“De fabriek maakt veel lawaai, piepend geluid, al meer dan een uur.”

11 mei 2023, Sloten

“Vrachtauto staat vracht te lozen en dit geeft een heel erg storend en piepend geluid”

14 mei 2023, Oudega

“Melder klaagt over trekkergeluiden in weiland i.v.m. kuilen”

2 juni 2023, Sneek

“Last van ganzenkanon”

8 juli 2023, Drachten vliegveld

“Klacht over herrie op het vliegveld in Drachten, soort trekker geluid”

15 december 2023, Harlingen havens

“Lage bromtoon uit de haven. Waarschijnlijk een aggregaat”

18 november 2023, Oosterwolde Tyson Foods

“4.45 ligt te trillen in bed, weet niet waar geluid van afkomstig is”

29 juni 2023, Oosterwolde

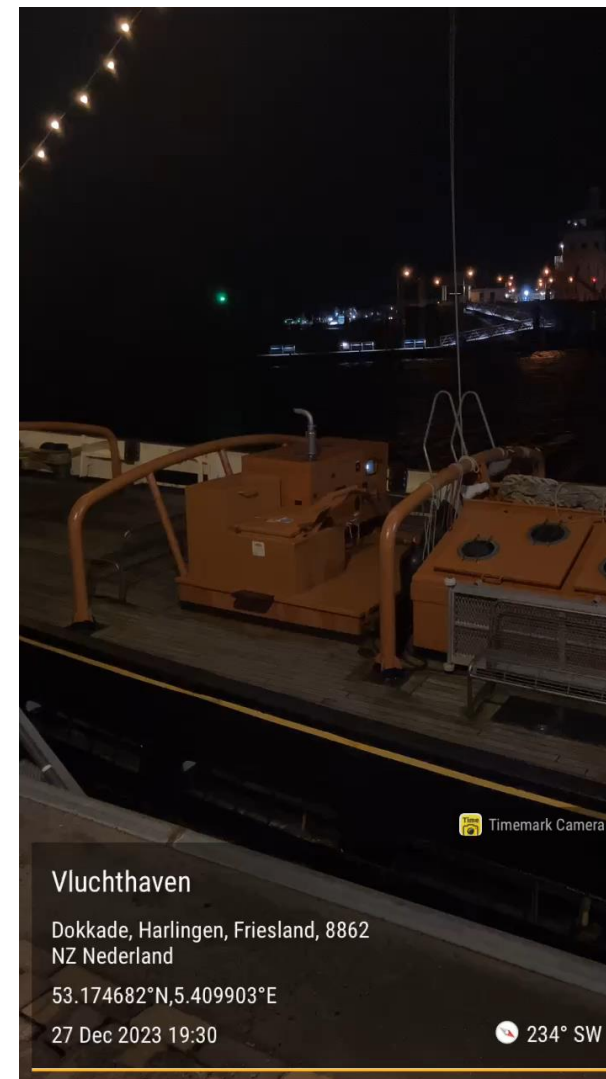
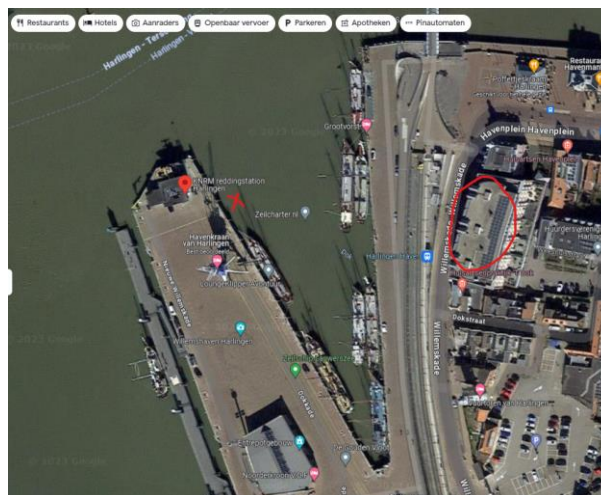
“Afgelopen twee nachten wederom blootgesteld aan gigantisch lawaai. 039 decibel gemeten. Trillen hun huis uit. Scheuren in de muren. Is al vijf/zes keer voorgekomen dat meneer met zijn gezin de nacht in de auto moest doorbrengen”

Voorbeelden geluidsklachten

Harlingen: 10 en 15 december 2023

- “Lage bromtoon uit de haven. Waarschijnlijk een aggregaat.”
- “Geluid al 3 weken aanwezig.”
- “Mevrouw geeft door dat ze 24 uur per dag een constante lage bromtoon in de woning horen. Waarschijnlijk is het afkomstig van industriehaven Harlingen waar aardappelschepen liggen.”

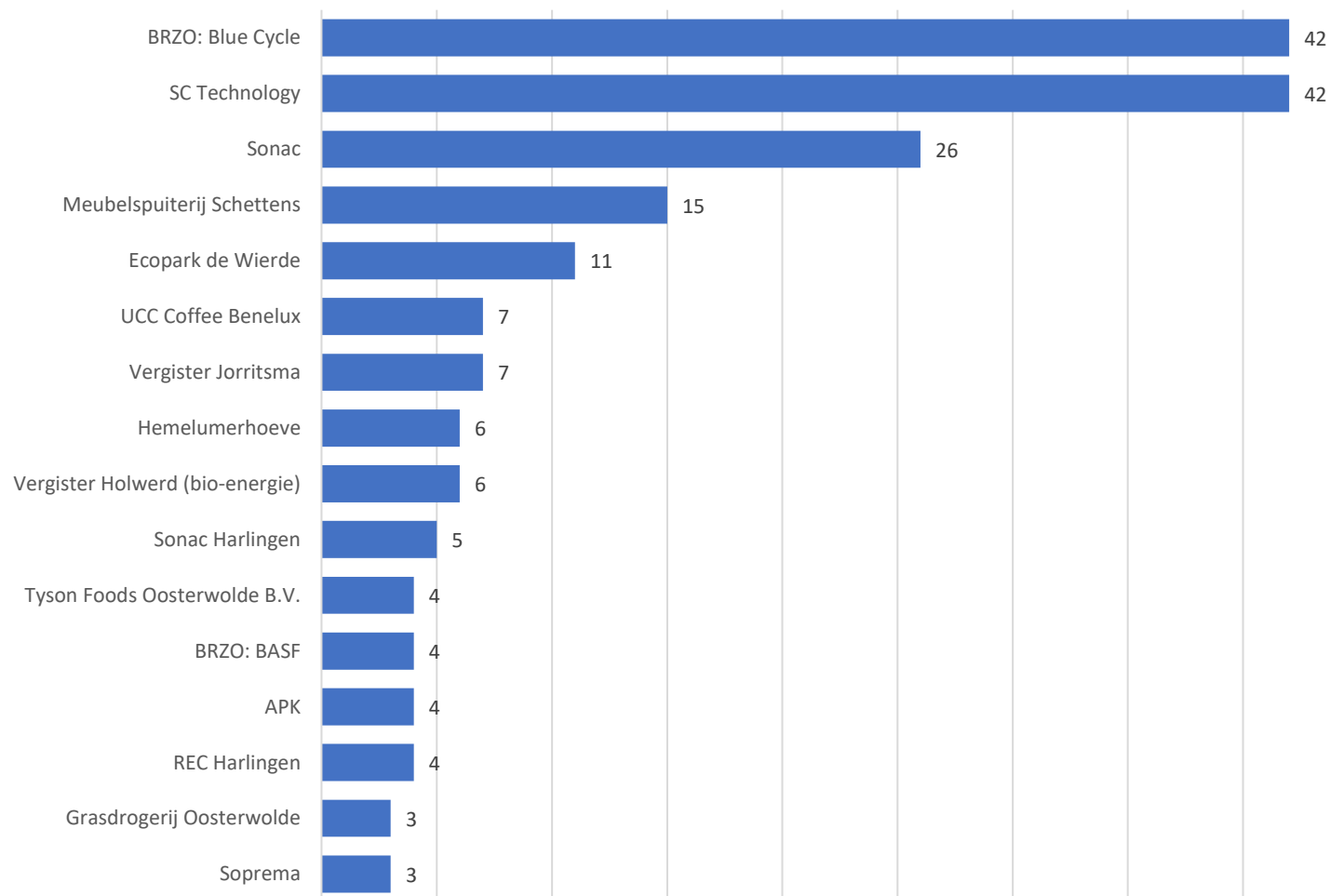
Constatering: aan de Nieuwe Willemshaven in Harlingen naast het KNMR gebouwtje ligt sleepboot de Holland. Deze wordt ook voor Sinterklaas gebruikt. Om dit schip van stroom te voorzien staat een aggregaat op het achterdek in plaats van een vaste stroomaansluiting. Het gevolg is dat het zeer lage geluid van de aggregaat doordringt in de woningen aan de Willemskade. Terechte klacht. Oplossing: gebruikmaken van stroom op de kade.

Video: aggregaat

Geurklachten

Geurklachten per bedrijf

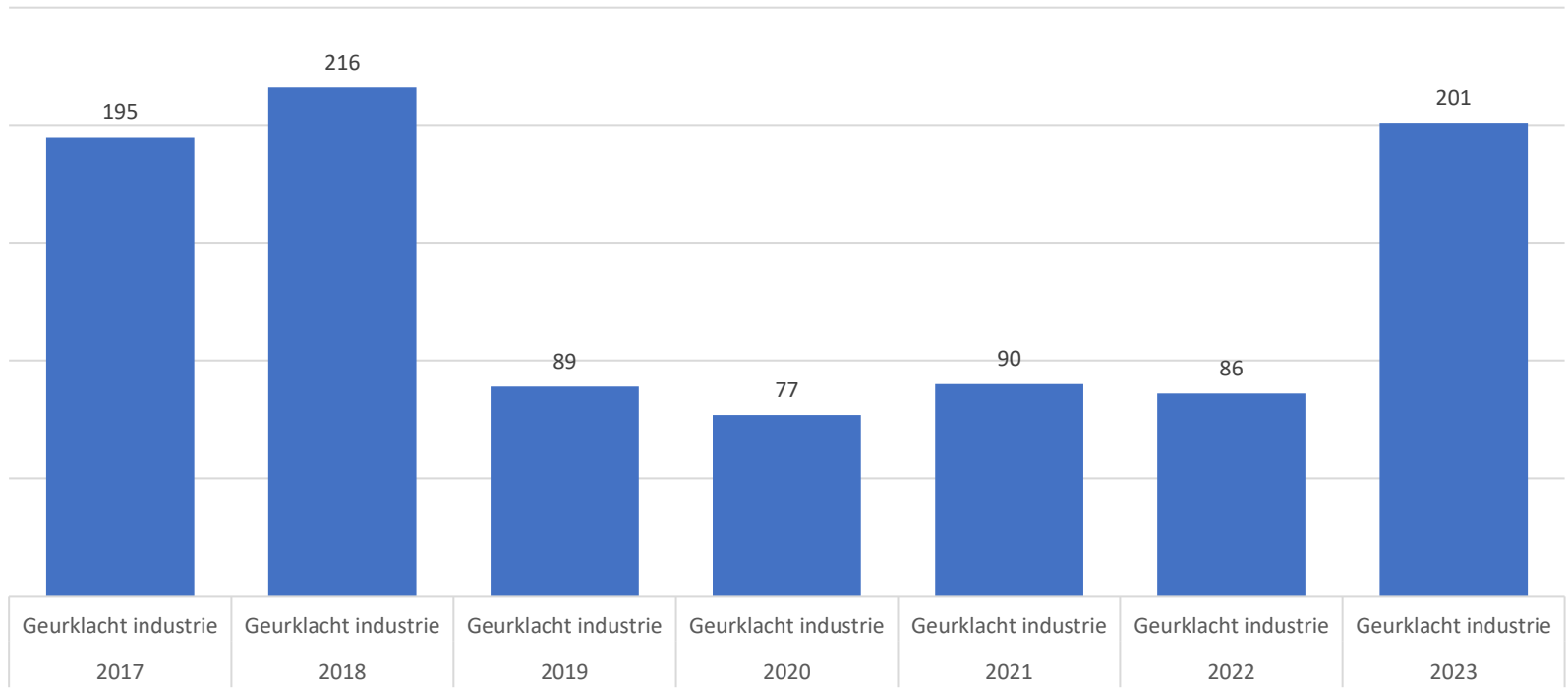

Geurklachten

In totaal heeft de FUMO 237 geurklachten ontvangen. Daarmee is te stellen dat het thema geur voor de meeste overlast zorgt in Friesland. Daarmee is 40% van alle meldingen een geurklacht. Dat is 10% meer dan in 2022. Dit komt door een toename bij SC Technology en Blue Cycle, beide in Heerenveen. Het onderdeel geur is in veel gevallen ook meteen een lastig onderwerp om op te lossen. Het is immers minder goed meetbaar dan bijvoorbeeld geluid. Desalniettemin is geur een thema waar gemeenten tijdens bijvoorbeeld Omgevingstafels rekening mee moeten houden.

Geurklachten veroorzaakt door industriële bedrijven: 63%

Geurklachten veroorzaakt door agrarische bedrijven (incl. vergisters): 6%

Toename door SC Technology en Blue Cycle

Voorbeelden geurklachten

20 januari 2023, Harlingen

Meneer belt met de melding van een ernstige stank(dierlijk vet) in Harlingen.

15 maart 2023, United Coffee Company Bolsward

Betreft geuroverlast van de UCC fabriek. Meneer gaf aan dat het beter is dat de fabriek wordt verplaatst.

6 april 2023, Blue Cycle Heerenveen

Rottende plastic geur/maar ook compost geur.

22 mei 2023 United Coffee Company Bolsward

Melder klaagt over blauwe rook en stank door de buurt. Het is volgens de melder "grijs door de bomen heen".

25 mei 2023, Aalsum

Meneer heeft al 3 dagen last van stankoverlast uitrijden kippenstront door Pluimveebedrijf.

6 juli 2023, Hemelum

Klacht over stank bij varkensboer, die volgens de klager de luchtwasser niet aan heeft.

10 augustus 2023, vergister Holwerd

Meneer belt omdat hij veel last heeft van een sterke gaslucht afkomstig van de biovergister welke achter zijn pand staat.

2 oktober 2023, Blue Cycle Heerenveen

Er komt zwarte rook uit 1 van de machines, de pijp waar het uitkomt is maar 2 meter hoog en het stinkt heel erg.

9 november 2023, Schettens Meubelsluis

Vandaag erg extreem, alle deuren en ramen moeten worden gesloten omdat het echt ondragelijk is.

Voorbeelden geurklachten

Oosterwolde, 21 november 2023:
Geluid- en geurklachten over Tyson Foods.

Na controle ter plaatse zag de FUMO een afzuiging die niet goed aangesloten was. Het bedrijf had dit niet opgemerkt. Met emissies van geluid en geur tot gevolg.

Andere meldingen

Klacht: slagschaduw

Dit is een klacht die regelmatig bij de FUMO binnenkomt en niet te onderschatten is. In het traject van vergunningverlening houden de vergunningverleners rekening met de slagschaduw. Heel belangrijk om deze overlast te voorkomen. Met name in de winter speelt dit probleem vanwege de laaghangende zon. De schaduw komt dan veel verder.

Dit is te vergelijken met het rijden onder een bomendek. De zon wisselt zich snel af met de schaduw van de bomen. Dit is heel onplezierig. Slagschaduw van een windturbine in huis werkt op dezelfde manier.

Het toezicht richt zich op de slagschaduw voorschriften uit de milieuwetgeving (BAL). Zie hieronder het artikel uit het BAL.

- 1 Met het oog op het voorkomen of beperken van slagschaduw is de windturbine voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt als gemiddeld meer dan zeventien dagen per jaar gedurende meer dan twintig minuten per dag slagschaduw kan optreden in een verblijfsruimte van een slagschaduwgevoelig gebouw en voor zover de afstand tussen de windturbine en een slagschaduwgevoelig gebouw minder dan twaalf maal de rotordiameter bedraagt.

Percolaatwater

Waadhoeke, mei 2023, melding van een fietser over het lopen van percolaatwater (mestwater) in de bodem en oppervlaktewater. Handhaving is ingezet om dit te stoppen.

Piepschuim in de omgeving

FUMO

Dokkum, 15 maart 2023:
Melding vrijkomen piepschuimkorrels in de omgeving.
In de natuur, tuinen en oppervlaktewater.

Actie: meerdere controles en het inzetten van handhaving.

Oorzaak: openstaande deuren en een niet functionerende filterinstallatie (volgende dia).

Piepschuim in de omgeving

Video: niet functionerende filterinstallatie voor papier/piepschuim.

Video: het sneeuwt piepschuim.

Drugsafval

Ook in het noorden komen steeds steeds meer meldingen binnen van dumpingen van drugsafval. Zoals inmiddels bekend zijn de kosten om dit op te ruimen voor de

voor het opruimen door de gemeente heel hoog. Omdat hier meerdere partijen bij zijn betrokken (politie, brandweer, gemeente en mogelijk de FUMO) heeft de FUMO een protocol opgesteld. Dit is een aangepaste versie van het landelijk protocol met meer oog voor milieuschade. In het protocol staat hoe een gemeente kan omgaan bij dumpingen van drugsafval. Het gaat dan ook om het opruimen.

Melding 6 oktober 2022. Dumping drugsafval aan de Jelsumervaart in Leeuwarden.

De bedrijven met de meeste meldingen

Op eerdere dia's staan het aantal meldingen per bedrijf vermeldt. Er zijn een aantal bedrijven waarover de FUMO veel meldingen heeft geregistreerd. Daarover meer op de volgende dia's.

Blue Cycle Heerenveen

44 geurklachten. Plasticgeur, chemisch.

Blue Cycle is een BRZO-bedrijf. Dit betekent dat de FUMO niet het toezicht uitvoert. Dit doen de BRZO-inspecteurs van de drie noordelijke Omgevingsdiensten vanuit het kantoor in Veendam (ODG). De meldingen komen eerst wel binnen bij het Milieualarmnummer. Vervolgens stemt de dienstdoende van de FUMO de melding/klacht af met de dienstdoende van de ODG/BRZO. Er is afgesproken dat de dienstdoende van de FUMO prima een waarneming kan doen. Dit is praktischer vanwege de reisafstand.

De ODG heeft inmiddels lasten opgelegd om overtredingen ongedaan te maken. De ODG investeert veel tijd in het oplossen van de problemen op gebied van geur en emissies (gezondheid).

Voorbeelden klachten:

“Gigantische chemische geur afkomstig van Blue Cycle Heerenveen. Meneer krijgt er hoofdpijn van.”

“Er komt zwarte rook uit één van de machines en het stinkt heel erg.”

“Omwonenden geven aan dat de stankoverlast erg is en er zijn mensen die onwel worden, brandende ogen en zere keel.”

SC Technology Heerenveen

De Ynfeart 8

Bevoegd gezag: Provincie Fryslân

Soort bedrijf: inzamelen en drogen rioolslib van bijvoorbeeld een RWZI

Aantal meldingen: 51

Aantal geurklachten: 42

Aantal ongewone voorvallen: 5

Geurklachten

In 2023 heeft de FUMO naar aanleiding van de vele gegronde geurklachten zelf opdracht gegeven aan een erkend bureau om geurmetingen te doen. In het voorjaar van 2023 zijn die ook uitgevoerd. Hieruit bleek dat de emissies op het moment van onderzoek voldeden aan de geurnormen uit de milieuvergunning.

Naast de geurmetingen is de FUMO bij alle klachten meteen ter plaatse gegaan om te achterhalen waardoor de klachten veroorzaakt werden. Op die manier hoopte de FUMO patronen te ontdekken bij het bedrijf. Denk bijvoorbeeld aan een bepaalde herkomst van slib tijdens klachten of de vochtigheid van het slib. Dit heeft helaas niets opgeleverd. De klagers zijn steeds meegenomen in de ontwikkelingen en onderzoeken.

R.E.C Harlingen

De REC Harlingen Omrin (reststoffen energie centrale) – 19 meldingen

- 11 bedrijfsmeldingen
Storingen zoals uitval secundaire luchtfan, stroomuitval, storing emissie-meetsysteem en overdruk interne turbine.
- 4 geurklachten
- 4 ongewone voorvallen
Ongewone voorvallen zoals een ernstige storing. Dit zijn bijvoorbeeld stroomstoringen of ketellekkages. De wand van de ruimte (ketel) waar de afvalverbranding plaatsvindt is dan beschadigd. De controlekamer van de REC ligt het verbrandingsproces stil. In deze gevallen controleert de FUMO de emissies naar de buitenlucht.

Ketellekkage en bluswater

REC Harlingen

Zoals in de voorgaande sheet genoemd, vinden zo nu en dan ongewone voorvallen plaats in de ketel of in de trek naar de schoorsteen plaats. De REC legt dan het verbrandingsproces direct stil. De emissies van bijvoorbeeld NOx kunnen dan hoger zijn. Echter blijft het filterdoek altijd in werking die ervoor zorgt dat zwaardere deeltjes niet naar buiten gaan.

Bekleding materiaal ketel

Binnenkant verbranding

Medewerkers Milieualarmnummer bij de REC

Sonac in Sumar

In vergelijking met de periode tot 2015 zijn het aantal geurklachten drastisch verminderd. In de periode 2000 – 2010 ging het al snel over meer dan 100 klachten per jaar. Op dit moment heeft Sonac geïnvesteerd in een RTO. Deze verbrandt als ware de schoorsteengassen en is een goede methode om geur te verminderen. Helemaal opgelost is het probleem zeker niet. Het is wel een stuk verbeterd.

Sonac – 36 meldingen

- 31 geurklachten
Bewoner meldt: *“Ernstige geur overlast van Sonac, betreft een penetrante geur.”*
- 3 ongewone voorvallen
Sonac meldt: *“Broei achter isolatiemateriaal vleesmeellijn.”*
Sonac meldt: *“Riool op terrein liep vol, 2 pompen wouden niet starten.”*

RTO voor de verbranding van emissie (geur)

A-ware in Heerenveen

Bij A-ware speelt voornamelijk het aspect lozingen. A-ware is een grote lozer te noemen. Het toezicht hierop doet het team indirecte lozingen van de FUMO, samen met Wetterskip Fryslân. Bij de grote lozers, waaronder A-ware, vinden regelmatig incidenten plaatst. Incidenten waarbij zuivelproducten zoals melk verloren gaan in het eigen riool of het gemeentelijk riool. Deze incidenten moet A-ware melden aan het bevoegd gezag. Met het toezicht probeert de FUMO het aantal incidenten te minimaliseren. Inmiddels heeft dit resultaat opgeleverd. A-ware en Hochwald hebben naar aanleiding van het toezicht formatieruimte vrijgemaakt om deze processen beter te beheersen. Het aantal incidenten is gedaald en het proces kunnen ze nu beter beheersen. Hiermee bespaard het bedrijf aan heffingen en voorkomen ze ongewenste lozingen.

A-ware – 30 meldingen

- 30 meldingen van het bedrijf zelf over ongewone voorvallen – indirecte lozingen
A-ware meldt: “overschrijding van de lozingsnorm chloride.”
A-ware meldt: “Overschrijding van de lozingsdagnorm chloride (> 2000 kg/dag) op 11 oktober 2561 kg/dag.”

Vreugdenhil

Scharsterbrug (melkpoeder)

Meldingen in 2023:

Totaal: 38

- Ongewone voorvallen – indirecte lozingen: 26
- Ongewone voorvallen: 9
- Bedrijfsmeldingen: 2

In 2023 heeft de toezichthouder veel toezichtsuren geïnvesteerd in het interne proces van lozingen. De toezichthouder heeft daarmee het gedrag verbeterd. En daarnaast is het besef gekomen dat ze veel meer moeten doen om lozingen te voorkomen. En wanneer er wel een lozing plaatsvindt, dat ze dit direct moeten melden. Gelet op de enorme hoeveelheden productie, gaan er altijd wel lozingen plaatsvinden. Met het toezicht van de FUMO is de laatste jaren veel meer urgentiebesef gekomen om lozingen te voorkomen.

Inzet emissiespecialisten van de FUMO

In enkele gevallen komen meldingen binnen bij het Milieualarmnummer waarvoor de piketmedewerker een specialist nodig heeft. De onderstaande gevallen zijn daar een voorbeeld van:

Melding van Douwe Egberts

“De kalkdoseerschroef van de rookgasbehandelingsinstallatie van de koffiedikgestookte ketel is in storing gevallen, waardoor de concentratie SO_x in de rookgassen verhoogd is t.o.v. de norm van 200 mg/m³. De verbrandingsprocessen in de ketel, het stoffilter (stof-emissie-norm) en de DENOX-installatie (NO_x norm) functioneren goed.”

In dit geval zijn door ons extra emissiegegevens opgevraagd. De emissiespecialist van de FUMO toetst dan of er geen risico's zijn voor de omwonenden door de emissies te toetsen aan de normen. In dit geval was er geen risico.

Indirecte lozingen

Indirecte lozingen

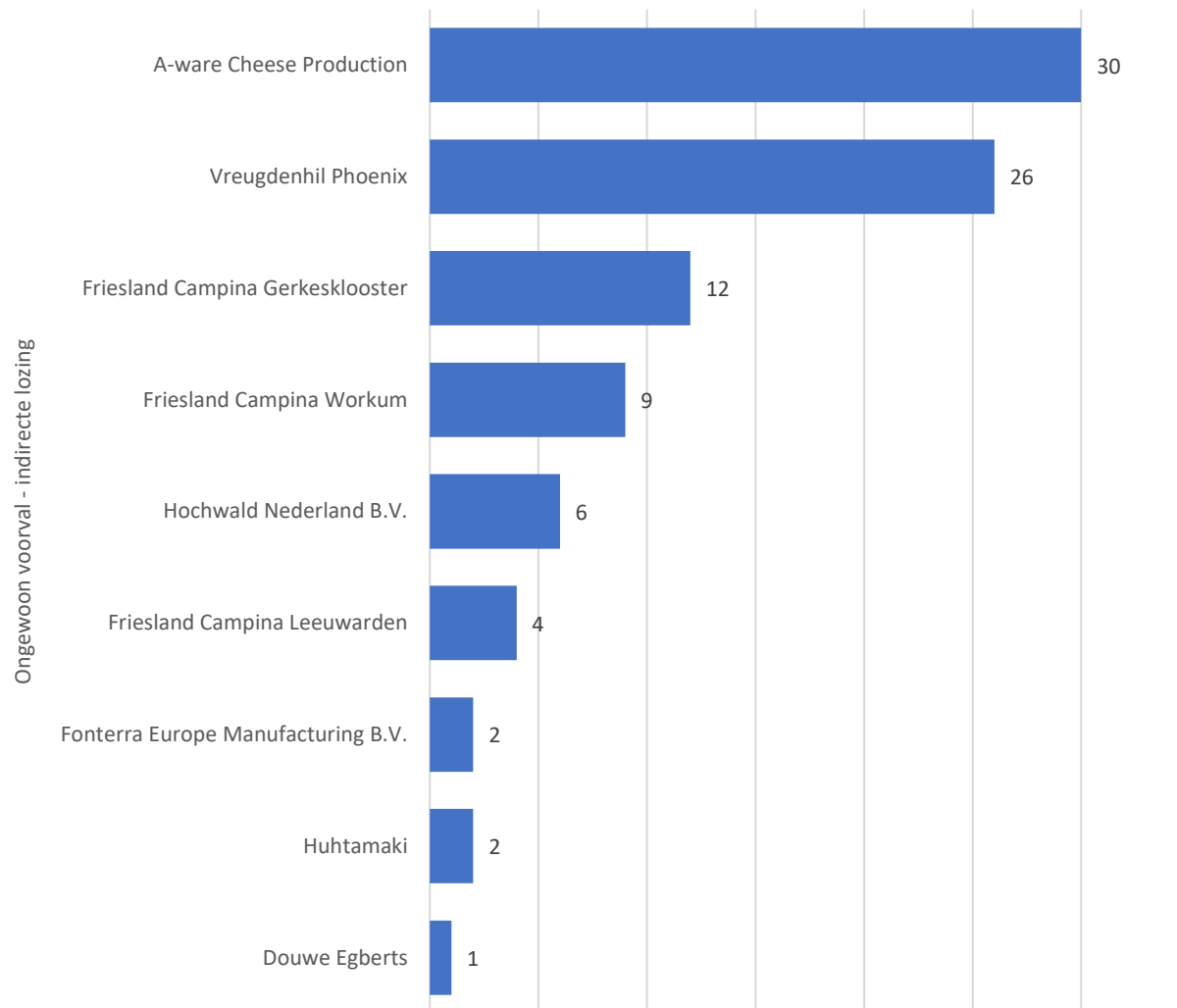
Dit zijn incidenten waarbij een bedrijf ongewenst afvalwater of producten zoals melk loost op het bedrijfsriool of het gemeentelijk riool. Deze meldingen behandelt het team indirecte lozingen van de FUMO. Met een intensieve samenwerking met Wetterskip Fryslân. De FUMO laat ook monsters analyseren in het lab van Wetterskip Fryslân.

Toezicht heeft resultaat:

Naar aanleiding van het intensief toezicht uitvoeren op indirecte lozingen en de vele incidenten die bij A-ware plaatsvonden, heeft het bedrijf iemand specifiek aangesteld om dit proces te verbeteren. Deze persoon heeft ervoor gezorgd dat er minder incidenten voorkwamen en dat ze veel minder VE's hebben geloosd. Resultaat: besparing van €1.000.000 euro per jaar aan heffingskosten en grondstoffen die verdwijnen.

Indirecte lozingen

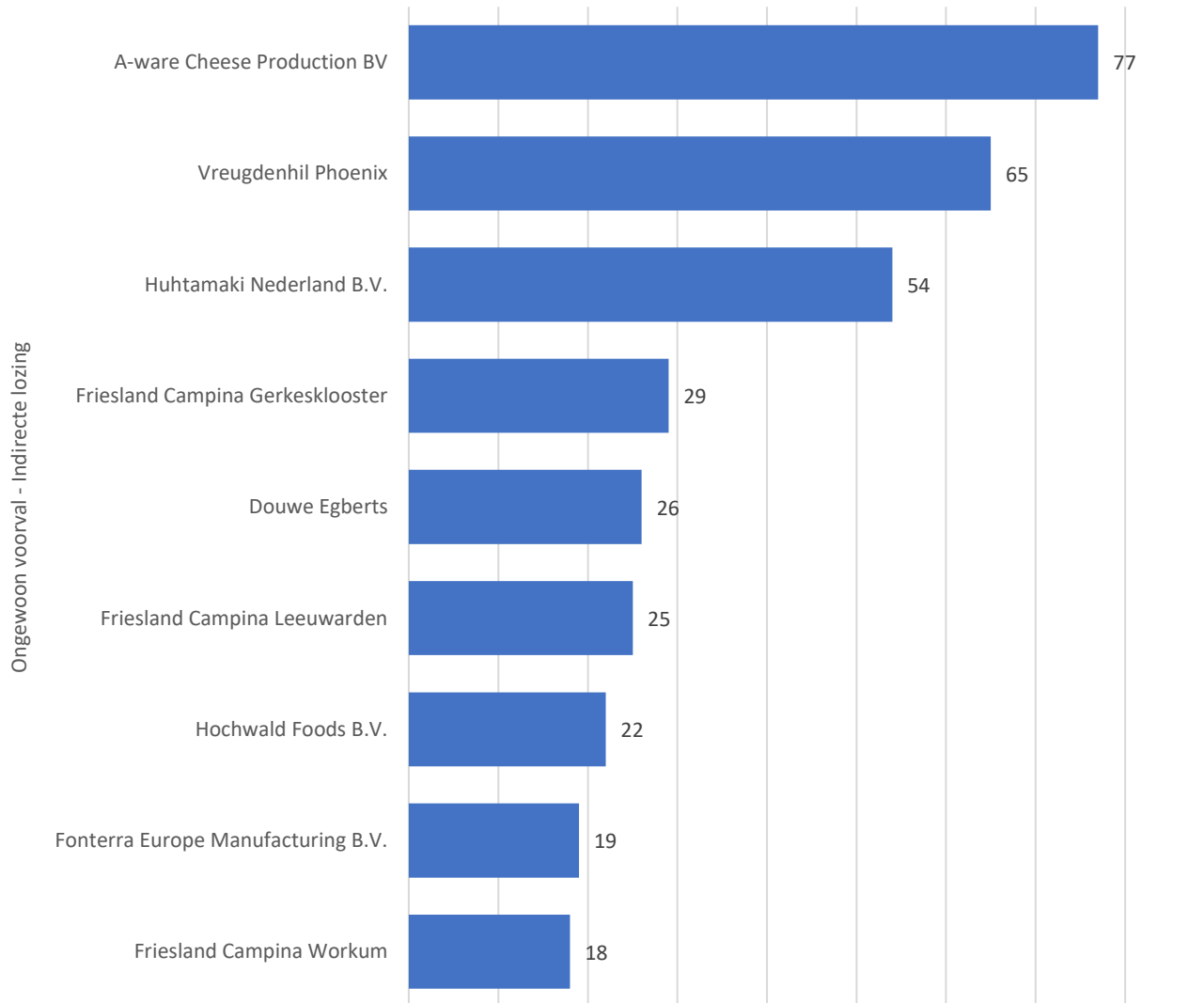

Met name A-ware en Vreugdenhil springen hieruit. Dit heeft ook te maken met het meldgedrag van deze bedrijven. De laatste jaren heeft de FUMO veel toezichtsuren geïnvesteerd in het verbeteren van het proces indirecte lozingen bij deze bedrijven. De FUMO ziet inmiddels dat deze bedrijven het proces veel beter op orde hebben en ook ongewone voorvallen goed melden.

Een voorbeeld van een zuivelsysteem met een klep die ervoor zorgt dat de melk de juiste richting uitgaat. Bij een fout kan er een lozing plaatsvinden.

2017 – 2023 meldingen lozingen per bedrijf

Veel ongewone voorvallen – indirecte lozingen zegt vaak iets over 'In controle' zijn van het proces. Deze incidenten kunnen voorkomen door softwarefouten of menselijke fouten. Een investering in mankracht en zo beter het proces onder controle krijgen is effectief.

Het toezicht:

- Richt zich op het proces om dit te voorkomen;
- monsternamen om te toetsen aan de vergunning;
- het melden van deze incidenten.

Indirecte lozingen

Voorbeelden:

- Indirecte lozing, 1.000 liter magere melk concentraat (Vreugdenhil).
- Melding van lozing van ongeveer 1.500 liter ongeconcentreerd salpeterzuur (Vreugdenhil).
- 5.000 liter subvloeistof per ongeluk weggepompt (Vreugdenhil).
- Lozing 500 liter tap + Room 400 liter volle melk totaal geschat 6000 VE.
- Lozing 15.000 liter volle melk door losgeschoten koppeling tank. Niet opgemerkt wegens een onbemande fabriek op eerste kerstdag (Hochwald).

Grootste incident:

Vreugdenhil Scharsterbrug. Melding van 2.500 liter lozing van melk. Een dag later bleek het niet te gaan om 2.500 liter maar om **32.000 liter**. Een medewerker had niet gereageerd op een alarm, met de reden *'het zal wel niets zijn'*.

De gevolgen:

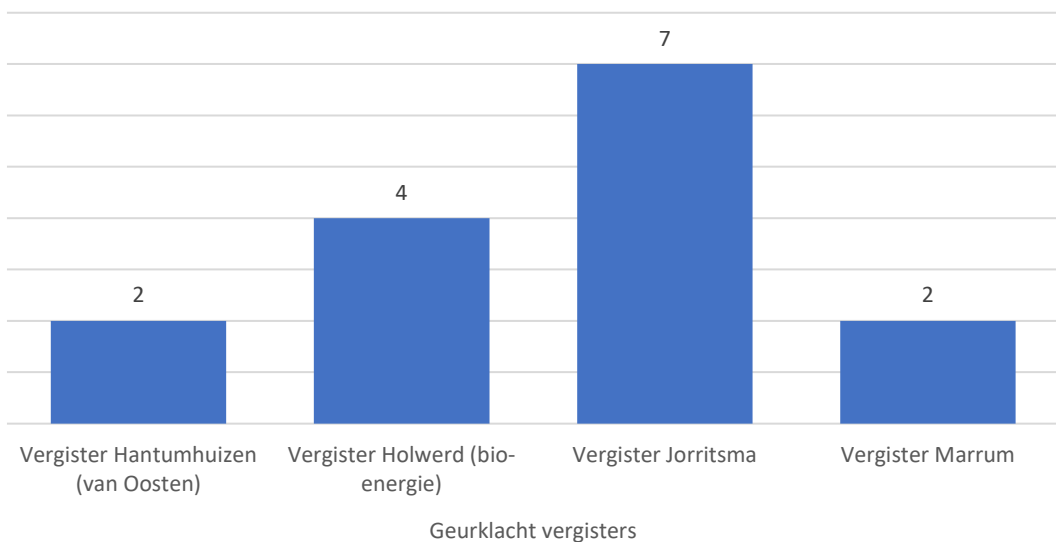
Elke RWZI kan een maximaal aantal vervuilingseenheden verwerken. Ze kunnen meer pompen aanzetten als ze weten dat er bijvoorbeeld een grote hoeveelheid van een bedrijf aankomt. Daar kunnen ze zich op voorbereiden. Daarom is het op tijd melden ook zo belangrijk. Vanaf Scharsterbrug doet het afvalwater er 12 uren over om op de RWZI te komen. In dit geval is 32.000 liter onverwacht op de RWZI in Joure gekomen. Komen er meer VE's binnen dan de RWZI aankan, dan gaan de bacteriën in de beluchting dood waardoor het afvalwater ongezuiverd in het oppervlaktewater komt, met alle gevolgen van dien.

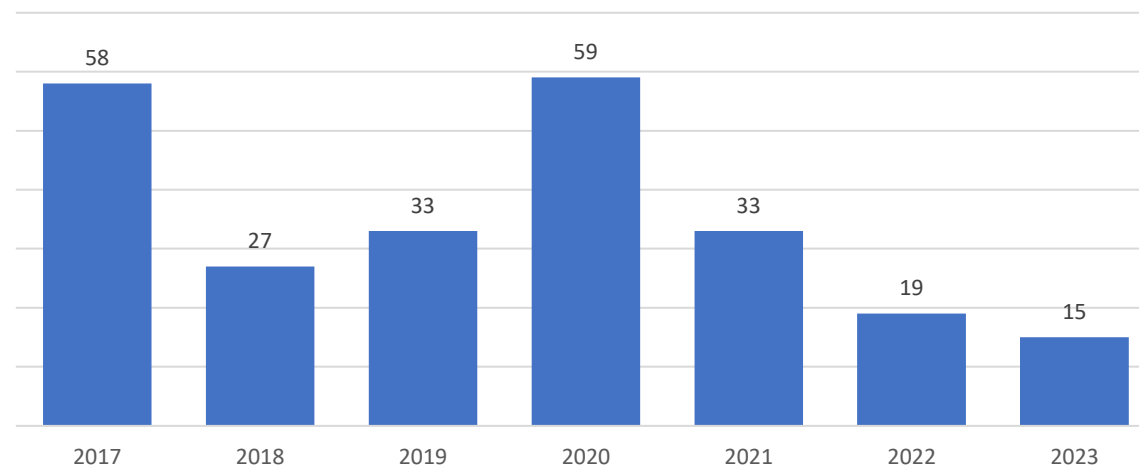
Vergisters

Co-vergisters

Mest en plantaardig materiaal omzetten in aardgas of elektriciteit is een mooie duurzame oplossing. De keerzijde is wel dat vergistingsinstallaties al jaren voor geuroverlast zorgen. Het totaal aantal klachten daalt de afgelopen jaren. Dit heeft meerdere oorzaken. De afgelopen jaren heeft de FUMO veel toezicht uitgevoerd wat effect heeft. De ondernemers hebben veel maatregelen moeten nemen zoals het plaatsen van luchtwassers, koolstoffilters, stoppen van warmtekrachtkoppelingen en het overdekken van activiteiten die geur veroorzaken.

2023 aantal geurklachten per vergister

2017-2023 aantal geurklachten over vergisters

Het onderdeel van een vergister waar gas in is opgeslagen moet gasdicht zijn. Omdat vrijgekomen gas voor geuroverlast zorgt en omdat methaan een broeikasgas is. Uit onderzoek van de FUMO met de gasdetectiecamera blijkt dat in meer dan 75% van de vergisters wel een vorm van gas lekt. Hieronder een video van een vergister die dus gasdicht moet zijn, maar niet is:

Video opname gasdetectiecamera

Trends

Op basis van de meldingen:

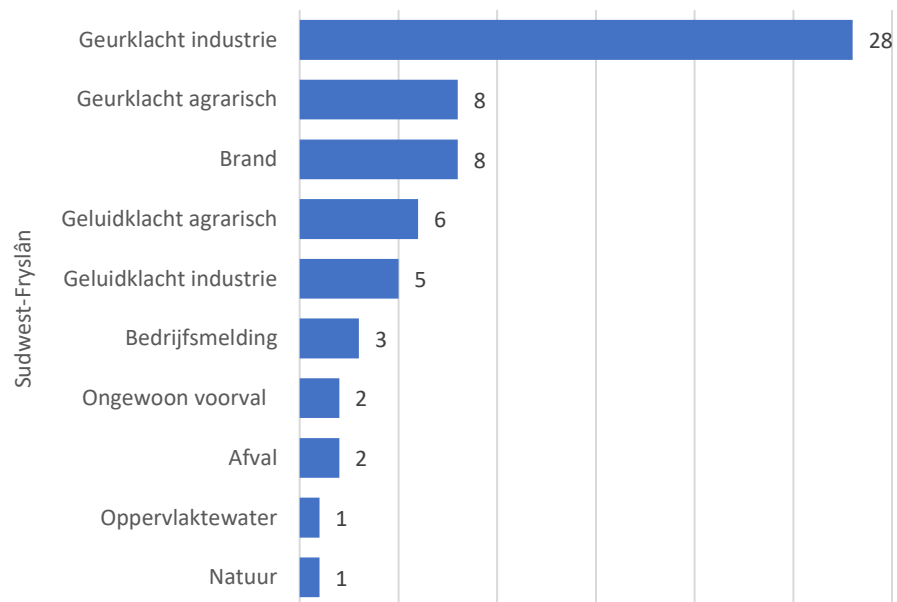
- Afname klachten over vergisters;
- toename branden bij bedrijven;
- toename geurklachten door SC Technology en Blue Cycle;
- toename indirecte lozingen bij Vreugdenhil;
- afname klachten over Soprema;
- grote afname klachten Sonac sinds 2017;
- jaarlijks heel weinig meldingen over en van de REC;
- toename meldingen ongewone voorvallen lekkages koelsystemen (door toezicht).

Overzicht meldingen gemeenten

Op de volgende dia's staan overzichten van de binnengekomen meldingen per gemeente. Niet van alle gemeenten. In een aantal gemeenten zijn nauwelijks meldingen gedaan. In de volgende dia's staan de gemeenten waar bepaalde zaken opvallen.

Gemeente Súdwest-Fryslân

Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Sudwest-Fryslân	64
Afval bij het Sneekermeer	1
Beachclub Sneek	1
De Hekken 12	1
De Heus diervoeders	2
De Potten 36	1
De Terpen 11	1
Draversdyk 8	1
Europa karton	1
Geen bedrijf	1
Hemelumerhoeve	6
LMWB	1
Louwewei 1	1
Marsherne 17	1
Meubelspuitery Schettens	15
Mts Kuiper-Herrema	1
Mts Stegenga	3
Regidyk 17	1
Schaap Biogas	1
School de Dieken	1
Soprema	8
Spoardyk 70	1
t Harste 10	1
UCC Coffee Benelux	9
Van Dillen	1
Veehouderij	1
Whisky en Wijnschuur	1
Woning in Oudega	1
Eindtotaal	64

In de SWF spelen al jaren de bedrijven Soprema, Hemelumerhoeve en de UCC. In 2023 is daar Meubelspuitery Schettens bijgekomen. Zo het nu lijkt gaat dat bedrijf verhuizen, waardoor het probleem is opgelost. Voor Soprema is samen met de gemeente een protocol opgesteld voor klachten. De FUMO doet er samen met de gemeente, het bedrijf en de omgeving er alles aan om de overlast te voorkomen of te beperken.

Gemeente Noardeast-Fryslân

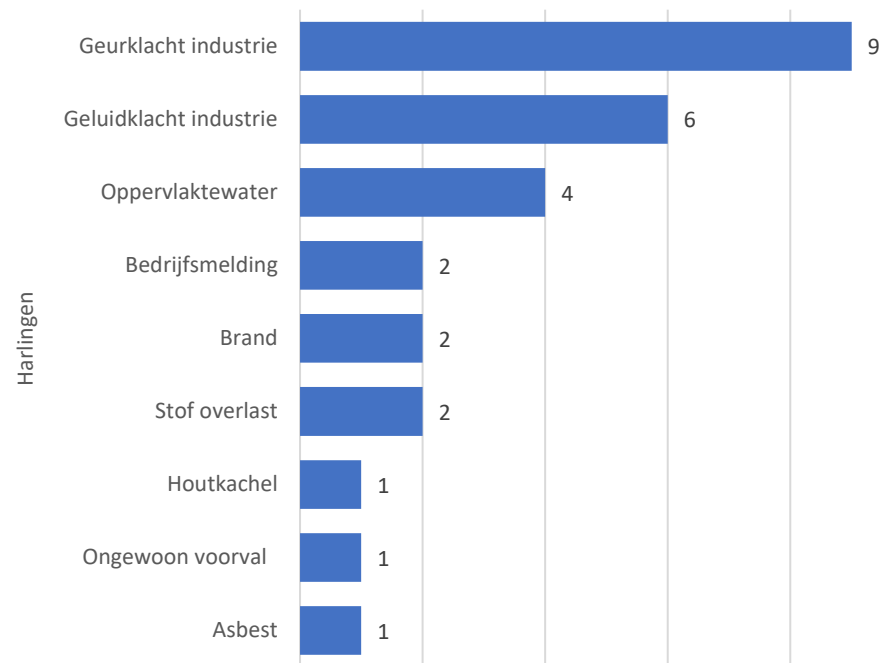
Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Noardeast-Fryslân	32
autoschade de Jager	1
Dijkstra, Evert	1
Munestrijtte	1
N356 HMP 39.8 Dokkum > Nijenga	1
Pluimveebedrijf het Waddenei Aalsum	1
snitserdyk 11	1
Vergister Hantumhuizen (van Oosten)	2
Vergister Holwerd (bio-energie)	14
Vergister Marrum	6
Vloerisolatie Friesland	2
Westra B.V.	1
Woning Engwierum	1
Eindtotaal	32

In de Noardeast-Fryslân zitten relatief veel vergisters. Het aantal klachten is de afgelopen jaren gedaald. Echter is er nog steeds overlast van vergisters.

Gemeente Harlingen

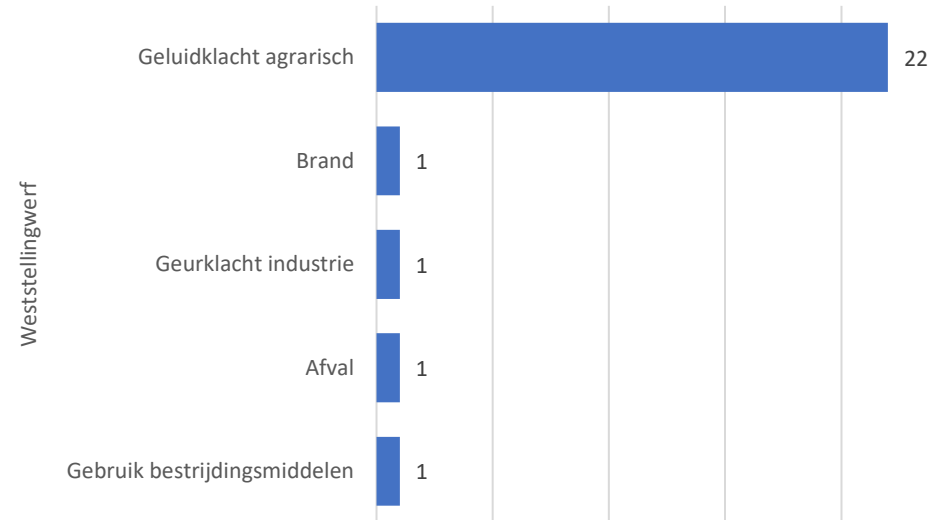
Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Harlingen	28
Bernardlaan 22	1
De Boer en de Groot	1
Ecopark Harlingen	1
Geen bedrijf	1
Haven Harlingen	2
Het Urker Vishuis	1
Koggestraat 1	1
Middelbrand Kanaalweg 17 Harlingen	1
Noordergrachtswal 16/18	1
Ouwehand	1
Perserij Harlingen	2
Sonac Harlingen	6
Trioworld Harlingen	1
Urker Vishuis	3
Visser afvalinzameling	1
Zuidergrachtbrug Harlingen	2
Sleepboot Vluchthaven	2
Eindtotaal	28

In Harlingen zijn veel verschillende bedrijven of situaties waar de meldingen over gaan. De enige beperkte uitschieter is Sonac. Dit is een bedrijf voor de opslag van plantaardige dierlijke oliën en het bewerken van vetten.

Gemeente Weststellingwerf

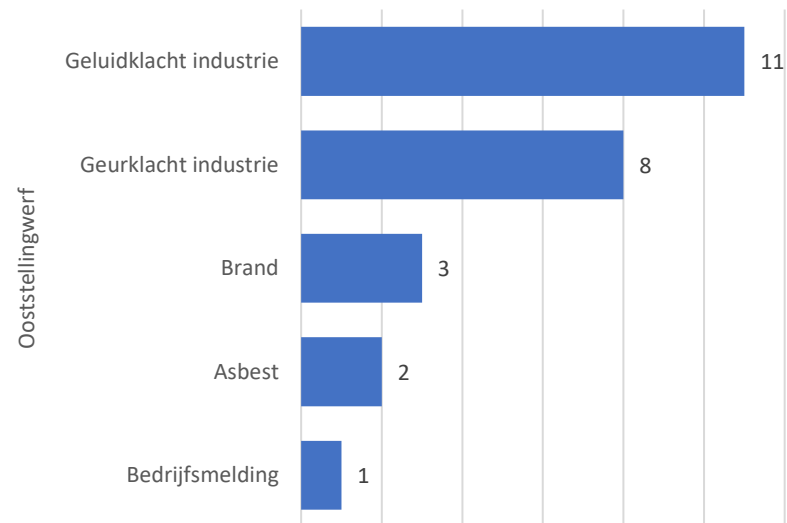
Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Weststellingwerf	26
Industrieweg 8R	1
Bergsma landbouwbedrijf	23
Friesland Schroot	1
Metaal Recycling Wolvega	1
Eindtotaal	26

In Weststellingwerf speelde één situatie in 2023. In dit geval investeren de gemeente en de FUMO veel tijd in het oplossen van deze casus door onder andere diverse geluidsmetingen te doen en onderzoeken ter plaatse uit te voeren.

Gemeente Ooststellingwerf

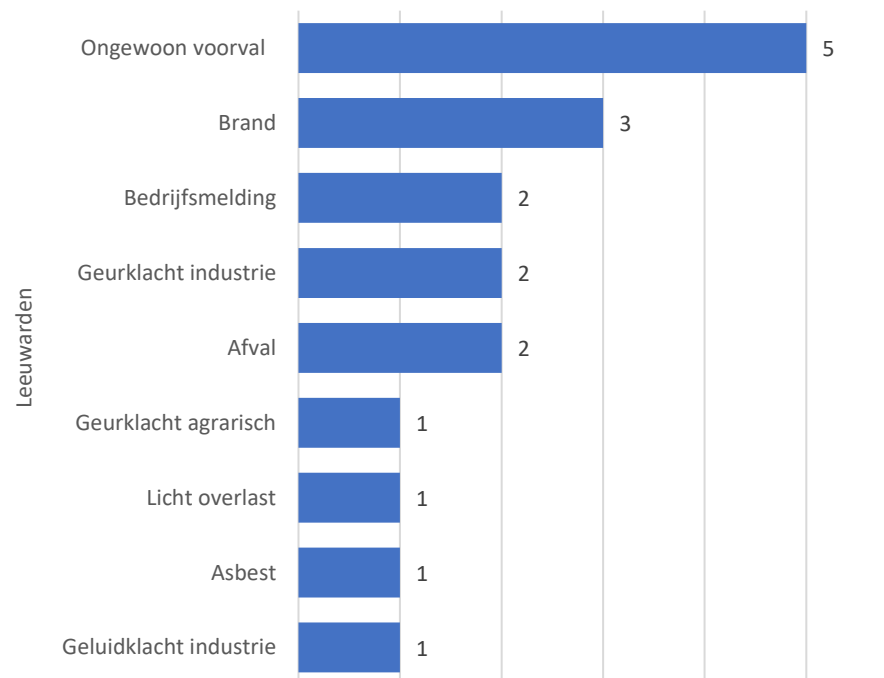
Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Ooststellingwerf	25
Geen bedrijf	1
Grasdrogerij Oosterwolde	3
Groen Goed Menken	1
Machandel	1
MC Prikkedam	3
Nijeberkoop	1
Royal Smilde	1
Tyson Foods Oosterwolde B.V.	13
Vleeskuikenbedrijf Huisman	1
Eindtotaal	25

Ooststellingwerf kun je vergelijken met Weststellingwerf, waarbij één situatie opviel. Ook in dit geval is veel geluidsonderzoek ter plaatse bij Tyson gedaan. We hebben de klagers op de hoogte gehouden van ons werk.

Gemeente Leeuwarden

Rijlabels	Aantal van Bedrijf of locatie
Leeuwarden	18
Aquazoo	1
Atletiek vereniging Lionitas	1
Concorp Jirsum	1
Geen bedrijf	1
Grainplastic	1
Grou milieustraat	1
Industrieterrein De Swette	1
Middelweerd veehoudbedrijf	1
Omrin Leeuwarden	1
oostergostraat 50	1
openbare lozing op de gravht LWD	1
Poiesz Stiens	1
Prorail	1
Rijksweg 49	1
Sligro Leeuwarden	1
Spoorterrein, wijnhorsterstraat 86	1
The Meat Room	1
Venusweg 9	1
Eindtotaal	18

Wat in de gemeente Leeuwarden juist opvalt is dat er geen enkel bedrijf is meer dan één melding. Alle 18 meldingen gaan over 18 verschillende zaken.

Andere gemeenten

In alle andere gemeenten is er geen bedrijf die voor meerdere meldingen zorgt. De meldingen die we dan wel hebben binnengekregen gaan over allerlei verschillende bedrijven. Er is ook niet een bedrijf aan te wijzen die bijvoorbeeld voor veel overlast zorgt.

Conclusie

Deze presentatie gaf een goed beeld van alle binnengekomen meldingen in 2023. De belangrijkste conclusies zijn: een grote toename aan klachten bij SC Technology en Blue Cycle, het effect van toezicht op lozingen bij grote zuivelbedrijven is zichtbaar en de verwachting is dat er meer branden ontstaan bij afvalverwerkers door batterijen en accu's bij het restaval.

*A. Terpstra
Teamleider toezicht - industrie en afval*

Informatie:

*A. Terpstra
a.terpstra@fumo.nl*

Telefoon: (0566) 750 345